

PLANBESKRIVELSE

Datert: 18.06.2026

Bergen kommune
Fana, gnr. 43, bnr. 9, mfl.
Birkeland kirke
Arealplan-ID: 71770000

Innhold

1	Sammendrag og nøkkelopplysninger	3
1.1	Sammendrag	3
1.2	Nøkkelopplysninger	3
2	Bakgrunn.....	4
2.1	Intensjonen med planforslaget	4
2.2	Planstatus	4
2.3	Planprosess	7
3	Planområdet – dagens situasjon	9
3.1	Kort redegjørelse av dagens situasjon	9
4	Beskrivelse av planforslagets innhold og virkninger.....	21
4.1	Planlagt arealbruk	21
4.2	Plassering og utforming	25
4.3	Bolig og boligkvalitet.....	35
4.4	Uteoppholdsareal.....	35
4.5	Virkning og konsekvenser for naboer	37
4.6	Universell utforming	41
4.7	Levekår og folkehelse	41
4.8	Mobilitet og samferdsel	42
4.9	Vannforsyning og avløp	47
4.10	Blågrønne verdier	47
4.11	Energi og klima	52
4.12	Kulturmiljø	53
4.13	Barn og unges interesser	55
4.14	Sosial infrastruktur	55
4.15	Risiko og sårbarhet.....	55
4.16	Juridiske og økonomiske konsekvenser for kommunen	56
4.17	Rekkefølgebestemmelser	56
4.18	Oversikt over arealformål	57

1 Sammendrag og nøkkelopplysninger

1.1 Sammendrag

Planforslaget legger til rette for å etablere et tilbygg til Birkeland kirke for ny menighetssal, samt utvide menighetskontoret og etablere et kirketorg. Trafikksikkerhet for myke trafikanter og begrenset bilbruk har vært viktig i utformingen av planforslaget. Planforslaget regulerer adkomstveg med fortau fra FV 5196 Hardangervegen i nord og fram til en snusløyfe med avstigning framfor det nye tilbygget. Videre sørover stenges vegen med bom for å begrense innkjøring til parkeringsplass og sikre trygg gjennomgang for myke trafikanter til gang- og sykkelvegen i sør.

Planområdet inkluderer Birkeland kirke, menighetskontor, veg, parkeringsplass langs veg, bolighus og galleri, og er satt av til byfortettingssone i KPA, med kort avstand til Nesttun sentrum og tett på bybanestopp, busstopp og parkeringshus.

1.2 Nøkkelopplysninger

Bydel:	Fana	Gårds- og bruksnummer:	43/9, 43/27 og 42/890/0/10
Gårdsnavn/adresse:	Hardangervegen 7		
Forslagsstiller:	Bergen kirkelige fellesråd	Plankonsulent:	ABO Plan & Arkitektur AS
Sentrale grunneiere:	Birkeland Sogn		
Planens hovedformål:	Tilbygg på kirken og utvidelse av menighetskontoret	Planområdets størrelse:	12, 4 daa
Grad av utnytting:		Nytt bruksareal / Antall nye boenheter:	Ca. 1300m ²
Konsekvensutredningsplikt:	Nei	Varsel om innsigelse/Innsigelse:	Nei
Kunngjort oppstart:	17.02.2025	Offentlig ettersyn:	
Problemstillinger:	Utbyggingsvolum og tilpasning til Birkeland kirke og omgivelsene, samt trafikk og mobilitet.		

Planforslaget er utarbeidet av ABO Plan & Arkitektur AS i samarbeid med Arkitektstudio Elfrida Bull Bene AS og Smedsvig landskapsarkitekter AS.

2 Bakgrunn

2.1 Intensjonen med planforslaget

Formålet med planen er å etablere et tilbygg til dagens kirke og utvide kirkekontoret. Birkeland kirke har plass til 300 personer, mens det skulle vært minimum 500 i henhold til kirkeordningen for Den norske kirke, (en forskrift til trossamfunnsloven).

Birkeland sokn er et stort sokn med mye aktivitet, og trenger mer plass til menighetens mange ulike aktiviteter for alle aldersgrupper, inkludert konfirmantundervisning (244 konfirmanter i 2026), barne- og ungdomsarbeid, eldretreff, familiesammenkomster, ettersamvær etter begravelser og barnedåp, diakonale tiltak m.m. Dagens tilrettelegging for dåpsfølger trenger også en forbedring.

Tilbygget vil også være et viktig supplement ved gudstjenester og seremonier som samler mer enn de 300 personene det er plass til i kirkerommet.

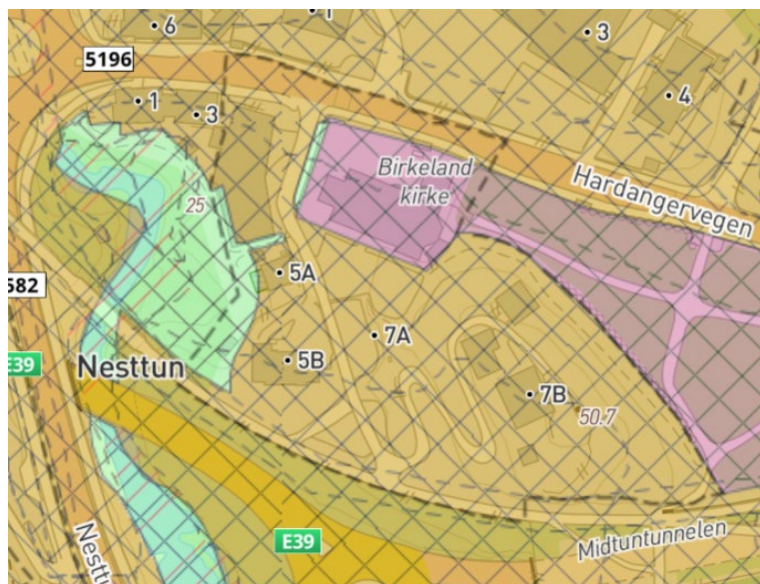
Behovet for plass er større enn det vi får til gjennom denne utbyggingen, men behovet for å ivareta de ulike verdiene i området har gitt begrensninger.

2.2 Planstatus

Kommuneplanens arealdel, KPA 2018

Planområdet er i KPA 2018 satt av til Grav- og urnelund, Byfortettingssone (BY) – sentrumsformål og Grønnstruktur. Området ligger innenfor følgende hensynssoner:

- Rød og gul hensynssone for støy H210_2 og H210_3.
- Historisk senter Nesttun H570_1, #7.

Figur 1. Utsnitt fra kommuneplanens arealdel, KPA 2018. Planavgrensningen er vist med stiplede linje. Kommunekart.com.

Innenfor hensynssone kulturmiljø gjelder følgende retningslinjer i KPA:

- Kulturmiljø og historisk bebyggelse skal sikres og ivaretas. De karakteristiske trekkene ved bebyggelse, bebyggelsesstruktur og kulturlandskap definerer områder

og gir det særpreg. Det skal derfor tas spesielle hensyn til dette ved søknad om tiltak og endret arealbruk.

- Om og hvordan et tiltak berører kulturminner eller kulturmiljø skal vurderes i samråd med Byantikvaren. Statens vegvesen skal høres i saker som angår postvegene.
- Utfyllende retningslinjer til de enkelte hensynssonene fremgår av «Utfyllende informasjon til hensynssoner for bevaring av kulturmiljø».
- Utfyllende informasjon til hensynsone fremgår også av Kulturmiljøplan for Bergen - Identitet med særpreg, del 2 og 3 (s. 217-221).

Temakart for sammenhengende blågrønne strukturer, KPA 2018

I temakart for sammenhengende blågrønne strukturer er det registrert en blågrønn forbindelse vest for planområdet. Dette gjelder Nesttunvassdraget.

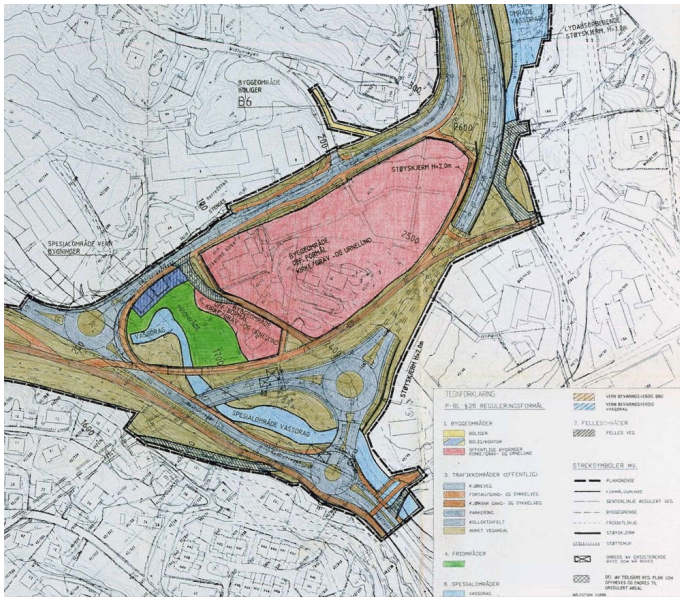
Figur 2. Utsnitt av temakart blågrønn struktur, KPA 2018. Kilde: Bergenskart.

Gjeldende reguleringsplaner

Området er regulert i reguleringsplan for:

- Fana søndre innfartsåre, tilførselsvei Hop- Midtun, planid: 4601_5120300 (1996).

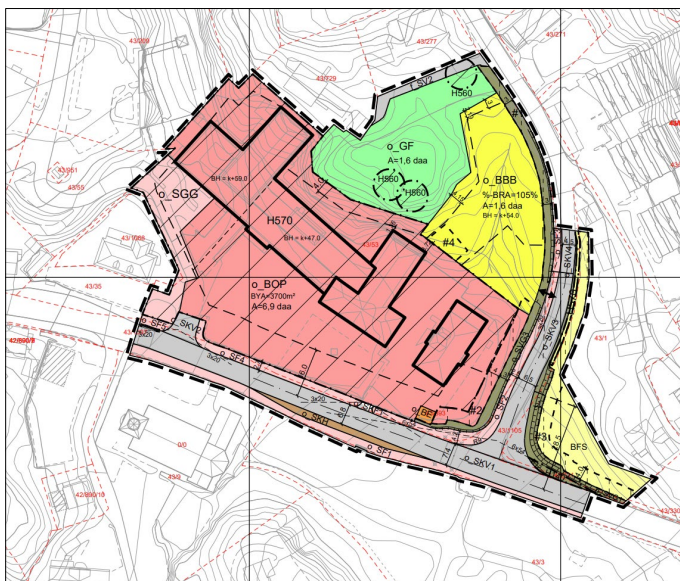
Kirken, sveitserboligen på gnr/bnr 43/27, menighetskontoret og bolighus i Hardangervegen 5A er alle regulert til offentlig formål – kirke/grav- og urnelund.

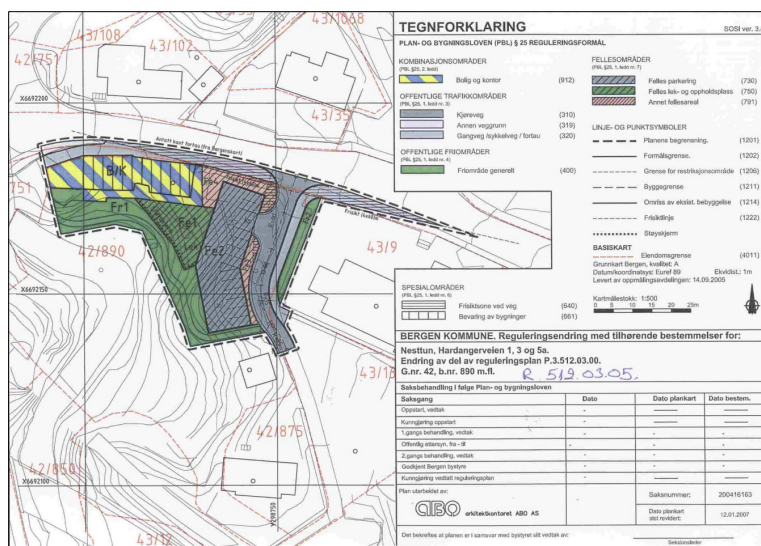
Figur 3. Fana søndre innfartsåre, tilførselsvei Hop- Midtun, kommune kart.com.

Planen berører også reguleringsplaner for:

- Fana. Gnr 43, bnr. 53 mfl., Midtunveien omsorgsboliger, planid. 4601_64500000, (26.10.2022).
- Fana. Gnr 42 bnr 890, Hardangervegen 1, 3 og 5a, planid. 4601_5120305, (02.05.2007).
- Fana. Del av gnr 42 og 43, Nesttun sentrum, planid. 4601_16370000 (20.06.2005)

Figur 4. Fana. Gnr 43, bnr. 53 mfl., Midtunveien omsorgsboliger, planid. 4601_64500000, Bergenskart

Figur 5. Fana. Gnr 42 bnr 890, Hardangervegen 1, 3 og 5a, planid. 4601_5120305, Bergenskart

Figur 6. Fana. Del av gnr. 42 og 43, Nesttun sentrum, planid. 4601_16370000, Bergenskart

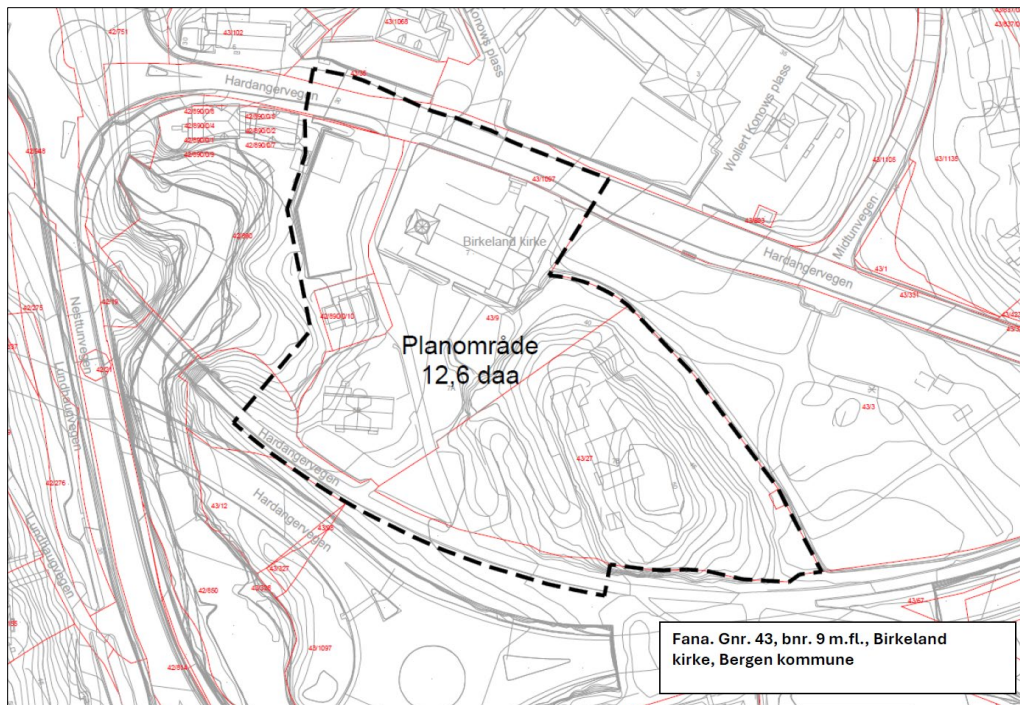
2.3 Planprosess

2.3.1 Planprosess

Planområdets avgrensning og bakgrunn for denne

Planområdet er ca. 12,4 daa og omfatter Birkeland kirke og menighetskontor, sveitservillaen på høyden sør for kirken, enebolig i Hardangervegen 5A og parkeringsplassen til boligene i Hardangervegen 1-3. Kommunal veg (Hardangervegen) går gjennom planområdet. I nord inngår del av fylkesveg 5196 Hardangervegen og i sør inngår del av gang- og sykkelveg på traséen til gamle Vossebanen.

Bakgrunnen for planområdets avgrensning er å sikre areal til tilbygg til kirken og menighetskontoret, tilkomst og noe parkering, samt sikre gjennomgang for myke trafikanter fra Hardangervegen i nord til gang- og sykkelvegen i sør.

Figur 7. Planområdets avgrensning ved varsel om oppstart, datert 14.02.2025.

Kunngjøring og varsel om oppstart

Det ble avholdt oppstartsmøte med plan- og bygningsetaten i Bergen kommune 17.01.2025.

Varsel om oppstart av planarbeid ble sendt naboer, grunneiere, offentlige og private instanser 17.02.2025 og annonsert i Bergens Tidende 22.02.2025. Merknadsfrist var satt til 21.03.2025. Til oppstart kom det 2 nabomerknader og 9 offentlige uttaler. Merknadene er oppsummert i merknadsskjema for oppstart.

Avklaringsmøter med kommunale etater

Den 30.04.2025 ble det avholdt arbeidsmøte med planetaten og Bymiljøetaten. Merknadsskjema, trafikk- og mobilitetsnotat og notat fra arborist ble gjennomgått. En ble enige om at det må arbeides videre med to mulige løsninger for veg, som må vurderes av Veiforvaltningen; 1) regulere vegen som privat eller 2) regulere vegen som offentlig og utarbeide en beskrivelse av fravik fra vegnormaler.

Den 11.06.2025 ble det avholdt arbeidsmøte med planetaten, byantikvaren og byarkitekten der illustrasjoner fra landskapsarkitekt og arkitekt ble gjennomgått. Tilbakemeldingene på prosjektet var positive, med noen tilbakemeldinger på materialbruk, form på dører/vinduer, takvinkler og lignende.

Den 16.09.2025 ble det avholdt nytt arbeidsmøte med planetaten og bymiljøetaten der tema var vegløsning og om vegen skal være privat eller offentlig. Det var også meldt inn ønske om å få avklaring fra Natur- og miljøforvaltning på konsekvenser for trær ved etablering av tilbygg til kirken. Vegforvaltning meldte tilbake at vegen bør reguleres som privat veg med vilkår av at det sikres en trygg gangforbindelse gjennom området, fra Hardangervegen i nord til gang- og sykkelvegen i sør. Natur- og miljøforvaltning hadde forfall til møte. Etter møtet er det avklart at Bymiljøetatens tilbakemelding på konsekvenser for trær, vil komme i uttale ved offentlig ettersyn.

Det har vært avholdt to møter med brannvesenet 23.05.2025 og 24.06.2025 sammen med henholdsvis landskapsarkitekt og VA-konsulent, for å sikre tilkomst og oppstillingsplass for brannbil og framføring av slokkevann.

2.3.2 Medvirkning - private

- Den 29.08.2025 ble det avholdt møte med eier av Hardangervegen 5a, BKF, plankonsulent og landskapsarkitekt. I møtet ble forslag til illustrasjonsplan med tilhørende illustrasjoner og solstudie presentert. Bakgrunnen for møtet er at gnr/bnr 42/890/0/10 eier deler av/langs dagens kommunale veg og parkerer langs veien. Planforslaget berører dette arealet med planlagt snusløyfe og regulerer to erstatningsplasser for parkering sør for boligen (#1). Eier av Hardangervegen 5a hadde ingen merknader til veg og parkeringsløsning, men syntes at tilbygget til menighetskontoret ble noe høyt.

Eier har etter dette kommet med et nytt forslag om å bygge et tilbygg til sin bolig i Hv. 5A fram til søndre eiendomsgrense, og at tilbygget bl.a. kunne benyttes til garasje for to biler, med innkjøring der parkeringsplassene var vist i illustrasjonsplanen.

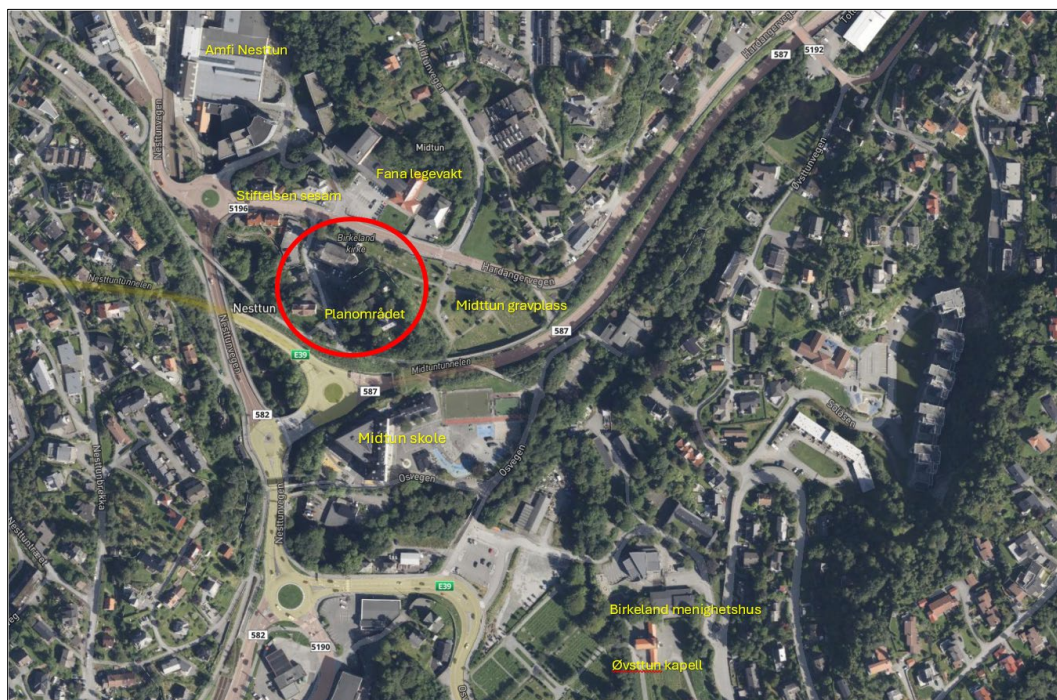
- Bergen kirkelige fellesråd har i tillegg til nevnte møte der plankonsulent og landskapsarkitekt deltok, hatt dialog med nabo om ulike spørsmål vedr. planen.

2.3.3 Vurdering av konsekvensutredningsplikt (KU)

Planforslaget er ikke KU-pliktig etter Forskrift om konsekvensutredning §§ 6 og 8, da tiltaket ikke er listet opp i verken vedlegg I eller II. Det vises til vurdering i planinitiativet ved oppstart av planarbeidet.

3 Planområdet – dagens situasjon

3.1 Kort redegjørelse av dagens situasjon

Figur 8. Oversiktsfoto.

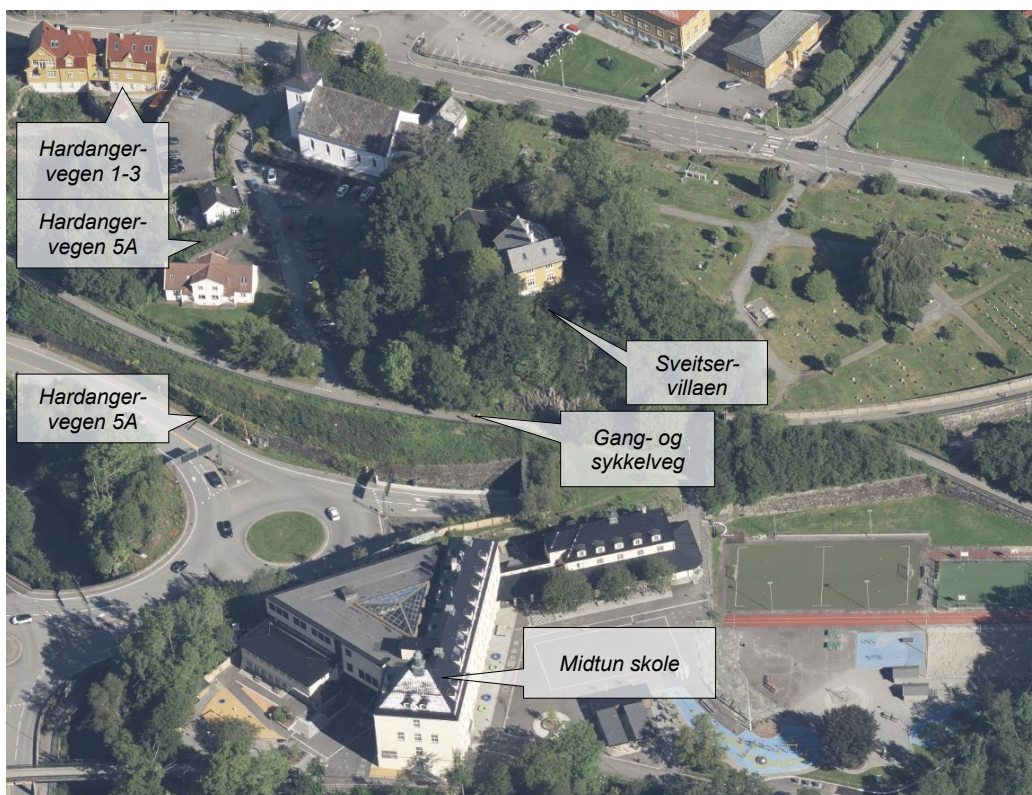
Planområdet ligger like ved Nesttun sentrum, med tilkomst fra Fv 5196 Hardangervegen. Nord for Birkeland kirke, på den andre siden av Hardangervegen, ligger det tidligere kommunehuset til Fana kommune (Wollert Konows plass 4) der Bergen kommune nå har bl.a. helsestasjon.

I Wollert Konows plass 1, *Det gule huset*, driver Stiftelsen Sesam tverrfaglig sosialarbeid. Rett ved siden av, i Hardangervegen 6, ligger Dahls begravelsesbyrå.

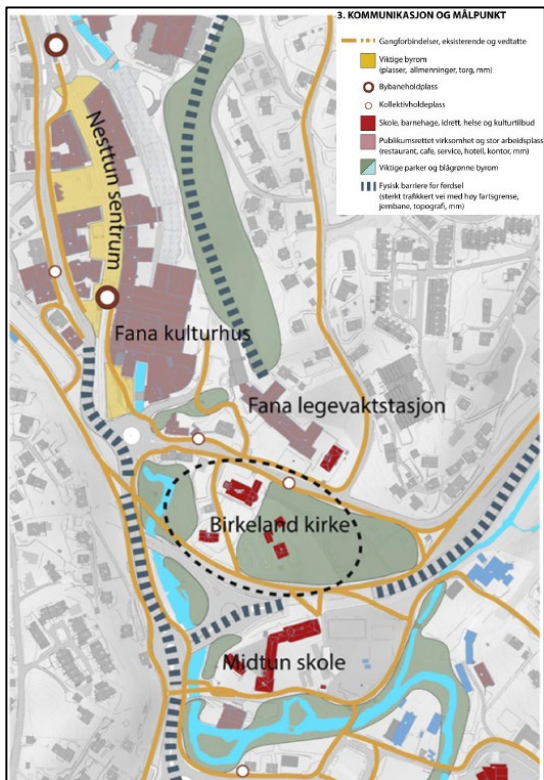
Figur 9. Flyfoto – dagens situasjon nord for planområdet. 1881.no

Vest for kirken ligger bolig- og næringsbyggene i Hardangervegen 1 og 3. Sørvest for kirken ligger Hardangervegen 5a som er en enebolig og 5b som er menighetskontoret. I kollen sørøst for kirken, i Hardangervegen 7b, ligger sveitervillaen Galleri Oker. Mellom kirkens område og Midtun skole i sør ligger den gamle Vossebanen som brukes som gang- og sykkelveg.

Figur 10. Flyfoto – dagens situasjon sør for planområdet. 1881.no

Områdets beliggenhet i forhold til viktige målpunkt

Birkeland kirke ligger sentralt til på Nesttun, like ved Fana legevakt, Fana kulturhus, Nesttun senter med mange butikker, arbeidsplasser og parkeringsanlegg. Midtun skole ligger rett sør for kirken og Øvsttun gravplass ligger sørøst for skolen.

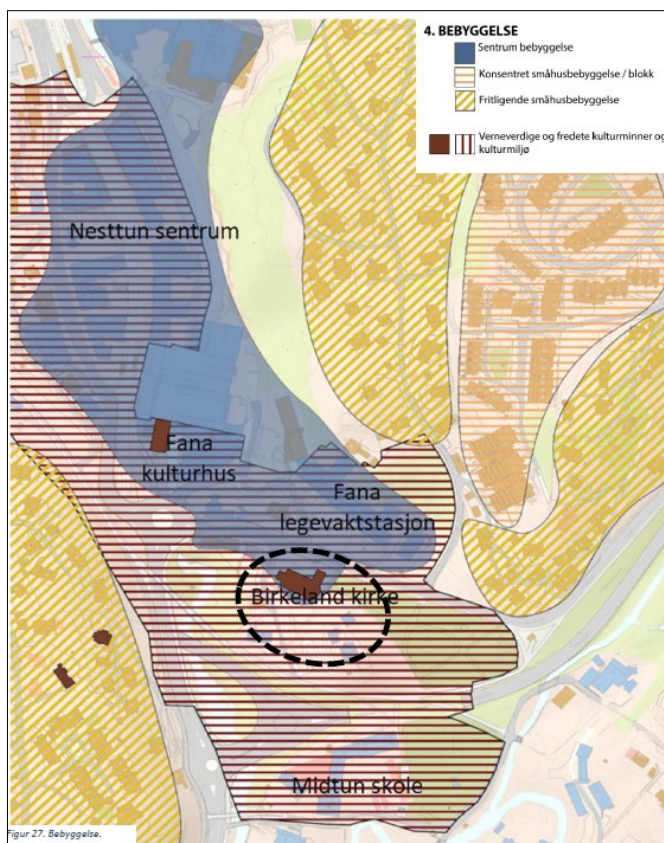
Figur 11. Temakart kommunikasjon og målpunkt fra stedsanalyse, ABO.

Arealbruk

Arealbruken innenfor planområdet er i hovedsak kirken og menighetskontoret med tilgrensende uorganisert parkeringsareal. Sørøst for kirken er en kolle med mange store trær og en sveitervilla hvor Galleri Oker holder til. Skråningen mot Nesttuneleven består av naturområde. I vest ligger et mindre bygg som benyttes som bolig (Hardangervegen 5A), samt en privat parkeringsplass for 15 biler tilhørende nabobebyggelsen i Hardangervegen 1 og 3 (utenfor planområdet). Rundt planområdet består arealbruken i hovedsak av samferdselsanlegg og offentlige formål til gravplass, skole og kontor.

Figur 12. Arealbruk i området. (1881.no)

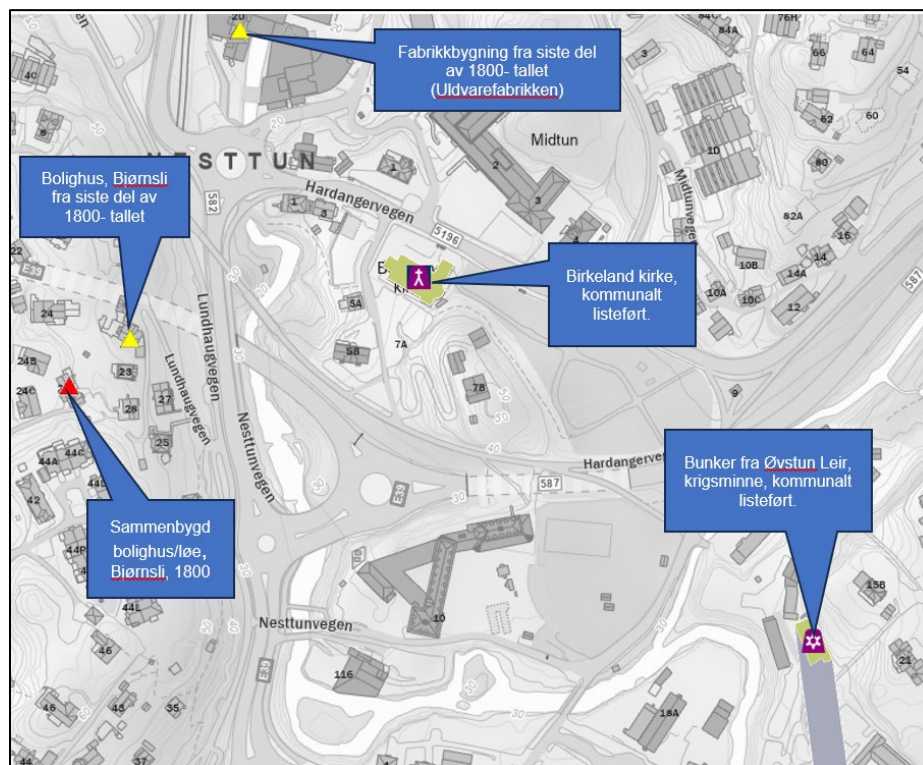

Vest for kirken og Nesttunvegen, ved Nesttunkollen og Nesttunbrekka, ligger det småhusbebyggelse. Dette er for det meste frittliggende eneboliger fra 1950, 60-tallet, samt fortetting av nyere eneboliger og rekkehus. Nordøst for kirken ligger boligområdene Midtunvegen og Midtunhaugen, som er en blanding av eneboliger, konsentrert boligbebyggelse og terrassert blokkbebyggelse.

Figur 13. Temakart: Bebyggelse i og rundt planområdet – fra Stedsanalysen (ABO).

Kulturminner, arkitektur og byform

Nedenfor er det gitt en kort redegjørelse for bygninger i planområdet. For ytterligere opplysninger vises det til vedlagte kulturminnedokumentasjon, datert 02.02.2026. All eksisterende bebyggelse i planområdet skal bevares.

Figur 14. Kulturminner og SEFRAC-bygg i og rundt planområdet., naturbase.no

Birkeland kirke

Kirken er kommunalt listeført. Den ble oppført i 1878 og tegnet av arkitekt Giovanni Muller. Kirken er senere bygget om i flere omganger, sist på 1960-tallet. – se kulturminnedok.

Figur 15. Birkeland kirke og eneboligen i Hardangervegen 5A.

Figur 16. Birkeland kirke på gnr/bnr 43/9.

Sveitservillaen

Sveitservillaen ble oppført i 1887 for kjøpmann Gudmund Risøen. Den eies av Birkeland sokn/Bergen kirkelige fellesråd og leies ut på langtidskontrakt til Galleri Oker.

Figur 17. Sveitseerboligen på gnr/bnr 43/27.

Menighetskontoret

Menighetskontoret ble oppført i 1946 som arbeiderbolig til Nesttun Ullvarefabrikk. Huset ble tatt i bruk til menighetskontor i 2001. Før det var det brukt som Steinerbarnehage.

Figur 18. Menighetskontoret på gnr/bnr 43/9.

Hardangervegen 5A

Hardangervegen 5A ble opprinnelig oppført som stall til hotellet i Hardangervegen 1 og 3 rundt 1900. Huset har senere fungert som bolig i mange år.

Figur 19. Bolig i Hardangervegen 5A på gnr/bnr 42/890/10.

Universell utforming

Tilkomsten til området i dag er ikke tilstrekkelig universelt utformet. Standarden på vegen er dårlig. Fortauet er smalt og det mangler fortau rundt kirkemuren. Innerste delen av vegen mot gang- og sykkelvegen er relativt flat. Det er ramper til inngangen til kirken og menighetskontoret.

Trafikk mobilitet

Som del av planarbeidet er det utarbeidet en trafikkanalyse og mobilitetsplan datert 22.04.2025, som redegjør for dagens trafikk- og parkeringssituasjon og vurderer konsekvensene av to alternative trafikkløsninger. Under er det gjort en kort redegjørelse for trafikk og mobilitet. For mer detaljer vises det til trafikkanalyse og mobilitetsplan.

Planområdet har kjøreadkomst fra kryss med FV 5196 Hardangervegen. Fylkesvegen har tosidig fortau og fartsgrense 30 km/t. ÅDT er ca. 5400.

Adkomstvegen (kommunal del av Hardangervegen KV 31830) er smal og det er kun fortau på første strekk langs vestre kirkemur. Det er ikke skiltet fartsgrense, det er derfor 50 km/t som gjelder. ÅDT er ikke oppgitt. I trafikkanalysen er det gjort et anslag av trafikkmengde. Trafikken er høyest i forbindelse med større arrangementer i kirken (dåp, begravelser osv), hvor det estimeres en maksimal trafikkmengde på $152/2 = 76$ kjøretøy per time (KJT) i tidsrommet 10:00-21:00. Ellers er det noe trafikk som følge av at foreldre kjører barna sine til Midtun skole, som fører til ca. 40 kjøretøy i timen (KJT) i hverdager kl. 07:00 – 08:00 (tur/retur) og 2,4 kjøretøy i timen (KJT) til menighetskontoret i samme tidsrom mellom 07:00-08:00 (en tur inn). Oppsummert er det lite trafikk i området når barn går til skolen utenom foreldrekjøring.

Det er registrert flere ulykker i fylkesvegen inn mot rundkjøringen med Nesttunvegen, men ingen ulykker på den kommunale vegen.

Nærmeste busstopp ligger i FV 5196 like utenfor planområdet, med forbindelse til terminaler på Nesttun og Arna. Bybanestoppet på Nesttun ligger kun 250 m fra planområdet.

I sør ender den kommunale vegen ved eksisterende gang- og sykkelveg, som er etablert på traséen til Gamle Vossebanen. Gang- og sykkelvegen blir ved begravelser også brukt som prosesjonsveg til Øvsttun gravplass.

Situasjon FV. 5196 Hardangervegen.

Situasjon KV. 31830 Hardangervegen.

Figur 20. Dagens situasjon på fylkesveg og kommunal veg rundt kirken.

Figur 21. Gang- og sykkelveg på Gamle Vossebanentraséen.

Det er en del gående og kjørende i området, spesielt i forbindelse med skoledagens start og slutt, samt i forbindelse med større arrangement i kirken. Skolebarn til Midtun skole går både forbi kirken og over gravplassen. I tillegg blir noen skolebarn kjørt gjennom planområdet fra Hardangervegen og frem til gang- og sykkelvegen, og satt av der.

I 2020 ble det gjort tellinger som ble koordinert med skolen for å finne de travleste tidene. Noen av konklusjonene som en kunne trekke ut fra undersøkelsen, var at 2/3 av skolebarna gikk over gravplassen. Halvparten av barna som passerte kirken på vei til skolen ble kjørt dit. Trafikken forbi kirken bestod for det meste av gående utover de som kjørte barna til skolen. En vesentlig del av trafikken var ikke knyttet til skolen. (Kilde: dispensasjonssøknad 2020).

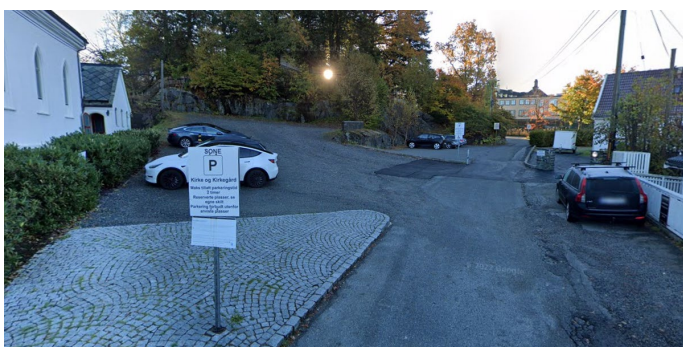
Figur 22. Illustrasjon som viser gangtrasé ved kirken (blå) og over gravplassen (rød).

Ved gudstjenester eller andre tilstelninger i kirken kan det blir svært fullt med parkerte biler. Det parkeres langs med kirken og i enden av veien, ut mot gang- og sykkelveien og på grusplassen i sør. Basert på ortofoto er det anslått at det er plass til 38 biler.

Parkeringsplassen på vestsiden av kirken er privat for boligene i Hardangervegen 1-3 og har plass til 15 biler.

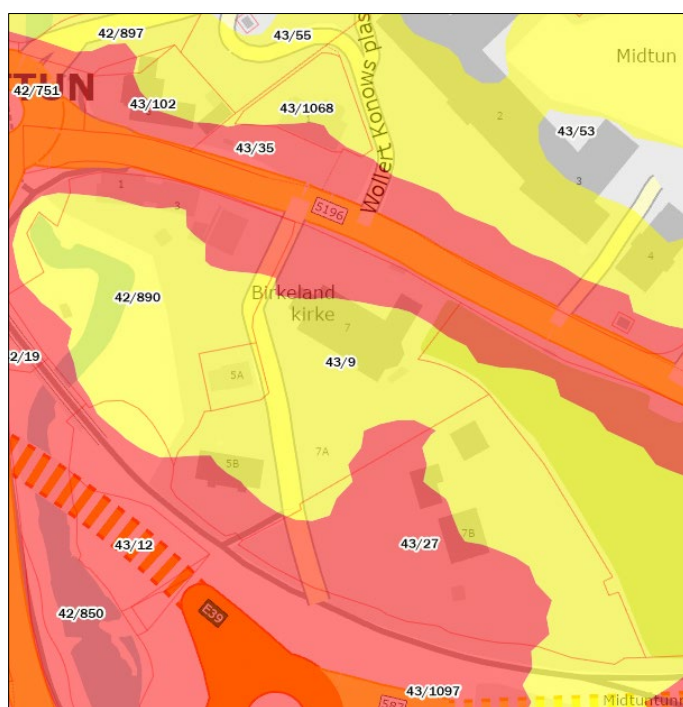
Figur 23. Flyfoto som viser dagens parkering til kirken, www.1881.no. Rød ring viser parkering utenfor kirken, blå ring på grusplassen i sør.

Figur 24. Parkering ved kirken, Google Maps.

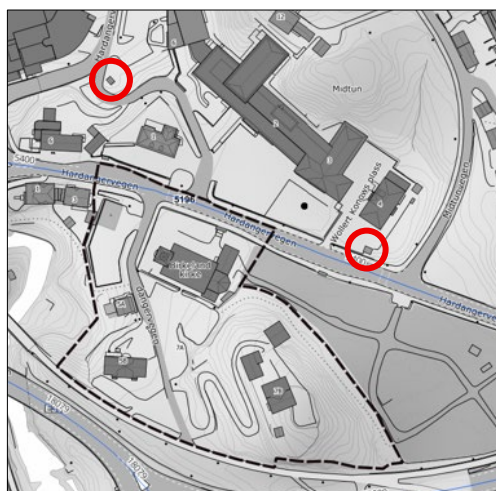
Støysituasjon

Planområdet ligger innenfor gul og rød støysone. Forsamlingslokale og kontor er ikke definert som støyfølsom bebyggelse.

Figur 25. Støysonekart, statensvegvesen.no

Energi – infrastruktur

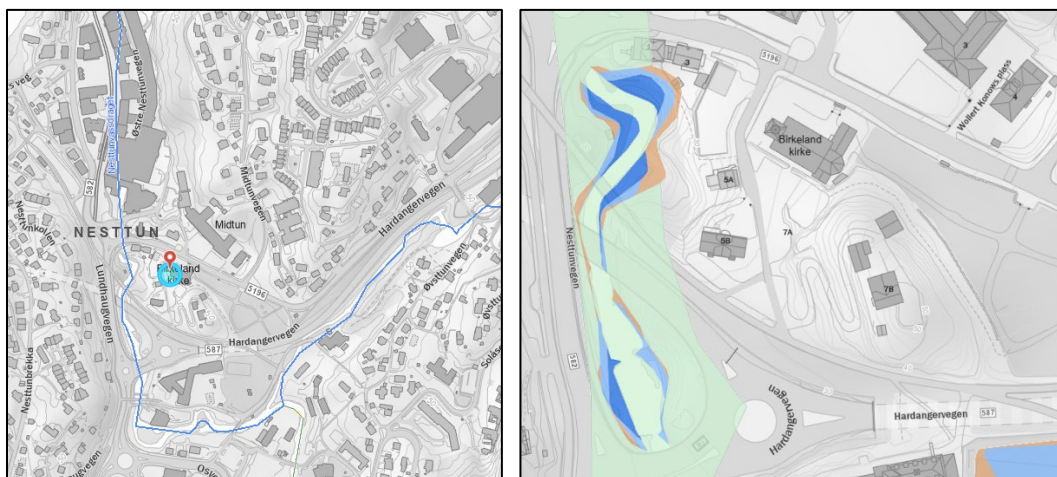

Planområdet ligger ikke innenfor konsesjonsområde for fjernvarme. Det går en høyspent-kabel gjennom planområdet fra nord til sør. Det går også lavspentlinje langs vegen ved kirken. Nord for Hardangervegen ligger det to nettstasjoner, jf. markering i figuren under. I fortauet langs fylkesvegen nord for kirken ligger lavspenkabler.

Figur 26. Nettstasjoner i nærheten av planområdet.

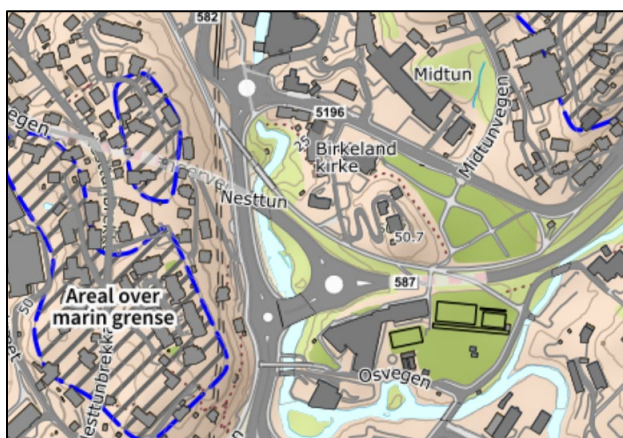
Risiko og sårbarhet

Planområdet ligger utenfor flomsone for Nesttunvassdraget.

Figur 27. T.v. Nesttunvassdraget. T.h. Flomsonekart viser opp til 200 års flom, naturbase.no

Planområdet ligger under marin grense. GeoKonsept AS har utført vurdering av område-stabilitet, jf. Geoteknisk notat datert 11.02.2025. Av notatet fremgår det at det er berg i dagen i området og at planområdet dermed ikke ligger i et mulig løseområde. Områdestabiliteten vurderes som ivarettatt iht. NVE Veileder 1/2019. Detaljer fremgår av notatet.

Figur 28. Marin grense, ngu.no

Naturverdier

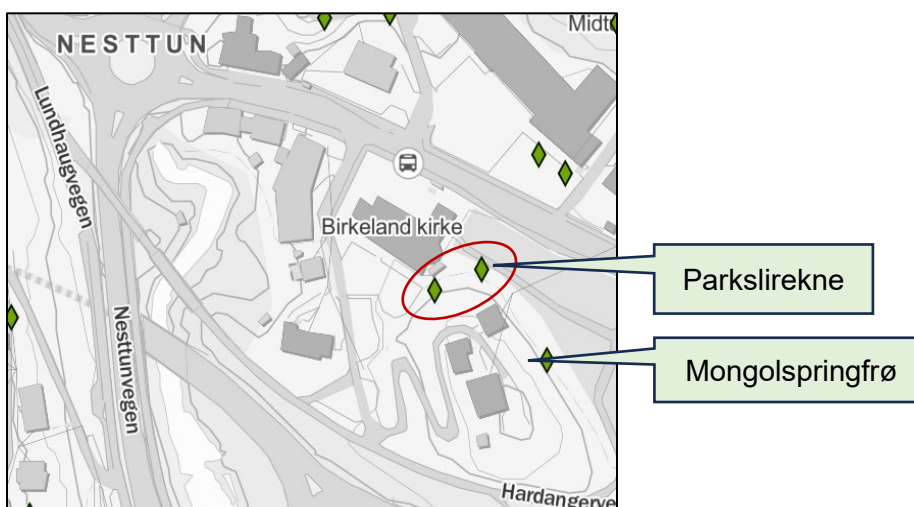
Det er i hovedsak kollen sørøst for kirken, samt skråningen mot Nesttunelven i vest, som består av vegetasjon. I tillegg er det noe opparbeidet hageanlegg rundt kirken. Større trær innenfor planområdet er registrert i egen rapport utført av Vestlandsarboristen Bratseth datert 24.03.2025, revidert 21.10.2025. Det ble til sammen registrert 50 trær hvor treslag, stammeomkrets og høyde er angitt.

I naturbase kart er det registrert flere hule eiker innenfor planområdet med svært stor verdi, jf. figuren under. Arboristen registrerte først 7 hule eiker. I forbindelse med stormen Amy høsten 2025 rotveltet ett av disse trærne. Hule eiker er vernet i henhold til forskrift av 13. mai 2011 etter Naturmangfoldloven der «Hule eiker» er utpekt som utvalgt naturtype. Hule eiker er definert som eiketrær med stammeomkrets større enn 200 cm målt 1,3 m over terreng. Flere av eikene ved Birkeland kirke er flerstammede trær hvor den enkelte stamme er målt i forhold til omkrets. Det er i tillegg registrert to eiketrær med mindre stammeomkrets enn 200 cm.

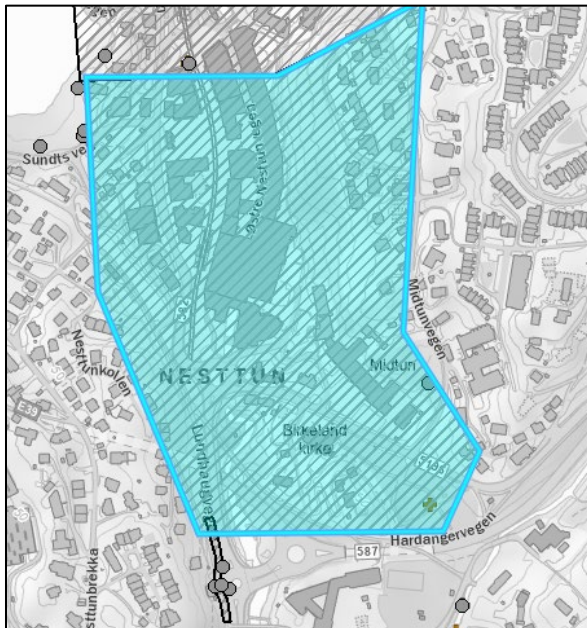
Figur 29. Utvalgte naturtyper, hule eiker og store gamle trær, naturbase kart. Bildet til høyre viser treet som rotveltet.

I Naturbase er det registrert funn av fremmedarten Parkslirekne. Arten er vurdert til *svært høy risiko*. Den har stort invasjonspotensial og stor økologisk effekt. I tillegg har arborist kartlagt større trær av fremmedartene hemlokk og sitkagran innenfor planområdet.

Figur 30. Fremmedarter i planområdet (Naturbase)

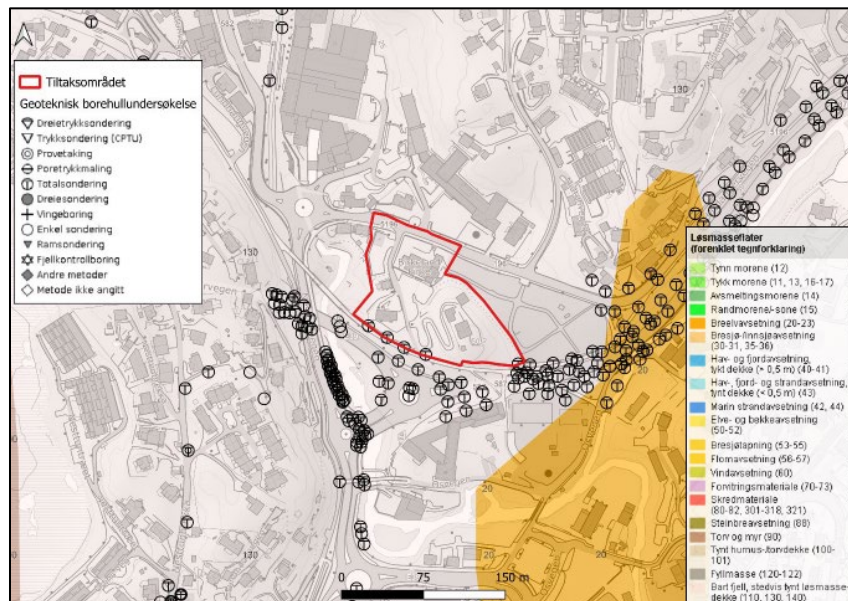
Det er registrert flere fuglearter i området. Fiskemåke er observert og definert som kritisk truet, jf. figuren under. Det er også gjort observasjon av Hønsenhauk som er sårbar.

Figur 31. Område av særlig stor forvaltningsinteresse. Det er gjort 3 observasjoner av fiskemåke.

Geologi

Berggrunnen består av øyegneis og båndgneis, omdannet migmatittgneis.

Figur 32. Kvartærgeologisk kart fra NGU.

Friluftsinnteresser

Området grenser til grøntområde ved Midtun skole som er en grønnkorridor, registrert som viktig friluftsområde. Den gamle Vossebanen er registrert som turområde for gående og syklende.

Figur 33. Friluftsområde og turområde, naturbase.no Bilde til høyre viser utsikt over Nesttunelven fra gang- og sykkelvegen på Gamle Vossebanetraséen.

4 Beskrivelse av planforslagets innhold og virkninger

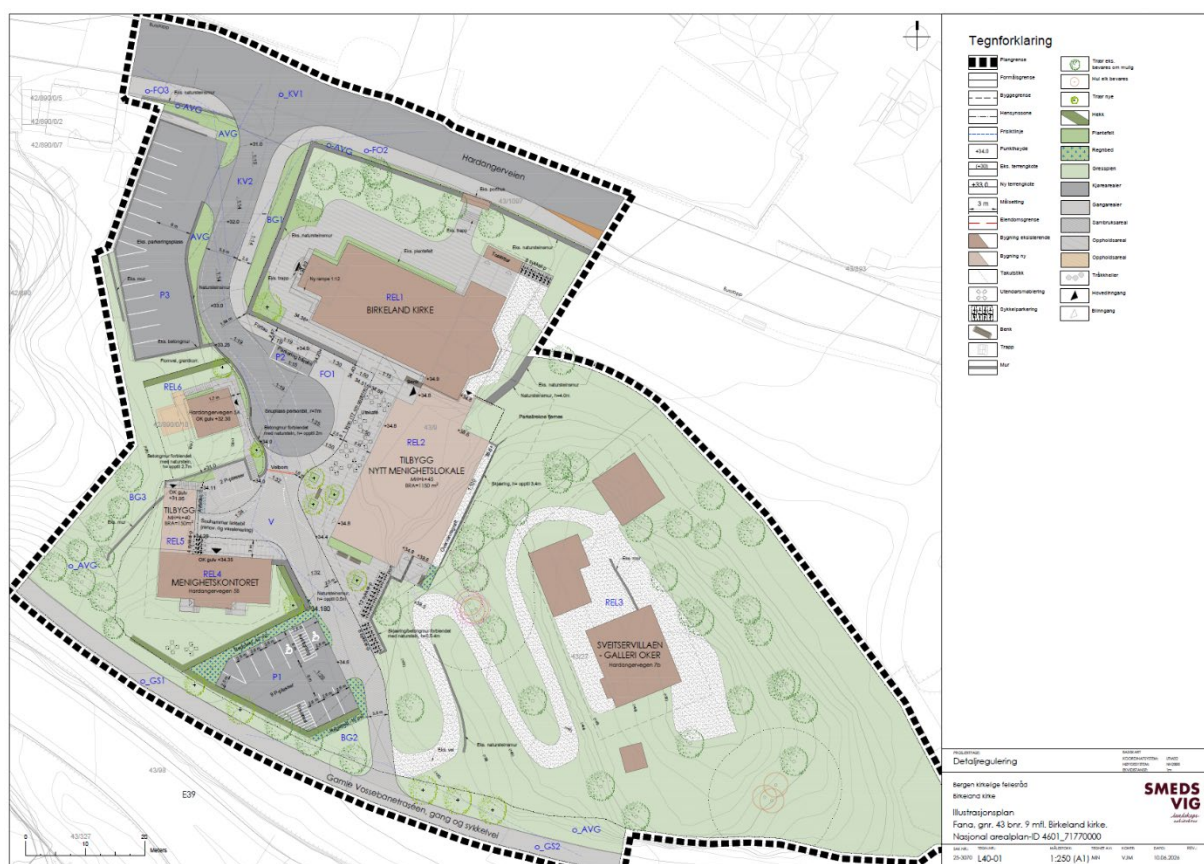
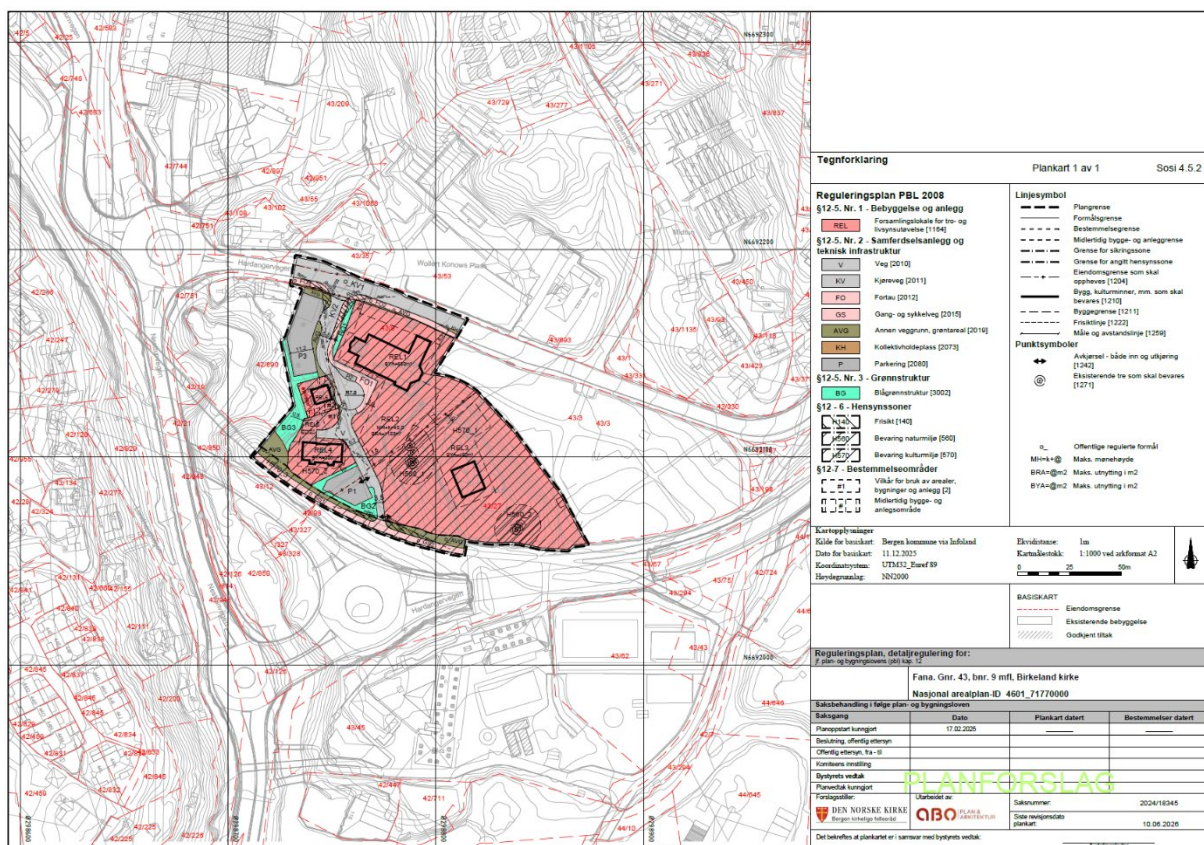
4.1 Planlagt arealbruk

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for ny bygningsmasse i tilknytning til Birkeland kirkes virksomhet. Forslaget viser nytt menighetshus som tilbygg til Birkeland kirke, samt et tilbygg til Menighetskontoret i Hardangervegen 5B.

Bygningsmiljøet skal knyttes sammen i et kirketorg, og hensikten er å samle aktiviteter og funksjoner som i dag er geografisk spredt, samt tilrettelegge for nødvendige fasiliteter og utvidet bruk som følge av en menighet i vekst. Tilbygget vil også gi mulighet for å romme alle som kommer til seremonier med stor tilstrømning. Kirkeordning for Den norske kirke (forskrift til trossamfunnsloven) §23 tilsier at kirken for sogn av denne størrelsen skal romme minst 500 personer. Dagens kirke har plass til 300. Prosjektet skal utvikles til et helhetlig, tilgjengelig og samlende anlegg med særlig hensyn til kulturmiljø- og landskapsverdier i området.

Tilkomstveien skal etableres med snusløyfe midt i planområdet. Parkeringsplassen blir sør for snusløyfen og er tenkt plassert innenfor en vegbom som kirken, Galleri Oker og Hardangervegen 5A vil ha tilgang til.

I planprosessen har det vært vurdert to alternative løsninger for tilkomstveg og gang-forbindelse gjennom området. Dette fremgår av trafikkanalysen og mobilitetsplanen som er vedlagt planforslaget. Valgt alternativ innebærer at dagens kommunale veg nedklassifiseres til privat veg. Løsningen er valgt i dialog med Bymiljøetaten.

4.1.1 Arealformål

Hovedformålet i planen er forsamlingslokale for religionsutøvelse for tilbygg til kirke og menighetskontor, veg, parkering og grønnstruktur.

Forsamlingslokale for religionsutøvelse (REL1- REL6).

Hovedtiltaket planen åpner for er forsamlingslokale for religionsutøvelse REL. Formålet inkluderer forsamlingslokale, fellesfunksjoner, administrasjon og kontorer. REL-formålet er delt i 6 delfelt.

REL1 omfatter Birkeland kirke som reguleres som dagens situasjon og bygg, kulturminne mm. som skal bevares.

REL2 omfatter felt for ny menighetssal, som tilbygg til kirken.

REL3 reguleres som dagens situasjon med eksisterende sveitservilla (nå brukt av Galleri Oker) og tre andre bygg. Sveitservillaen reguleres som bygg, kulturminne mm. som skal bevares.

REL 4 omfatter menighetskontoret som reguleres som dagens situasjon og bygg, kulturminne mm. som skal bevares.

REL5 omfatter tilbygg til menighetskontoret og areal for parkering og tilkomst til Hardangervegen 5A (#1).

REL6 omfatter eksisterende bolig i Hardangervegen 5A og reguleres som bygg, kulturminne mm. som skal bevares. Foreslått arealformål er en videreføring fra gjeldende reguleringsplan fra 1996 (planID 4601_5120300).

Figur 36. Illustrasjon som viser eksisterende og planlagt ny bebyggelse med påførte feltnavn. Arkitektstudio Elfrida Bull Bene AS.

Veg (V), kjøreveg (KV) og fortau (FO).

Kjøreveg o_KV1 og fortau o_FO2 – o_FO3 gjelder FV 5196 Hardangervegen og reguleres i tråd med gjeldende reguleringsplan. Kjøreveg KV2 gjelder dagens kommunale veg KV 31830 og reguleres for det meste i tråd med gjeldende reguleringsplan, men vegbredden økes til 5,5 m og fortauet til 2,5 m. Vegen flyttes ca. 2,5- 3 meter vestover i forhold til eksisterende situasjon, slik at det kan etableres en grønnrabatt og et bredere fortau FO1 på

østsiden av vegen. Ved kirken og det nye tilbygget skal det etableres en snusløyfe (r=7 m) for personbiler. Mot veg V skal det settes opp bom. Vegen foreslås nedklassifisert til privat veg.

Veg V skal være for blandet trafikk for gående og kjørende og er adkomstveg til REL3 – REL6, parkeringsplass P1 og gang- og sykkelveg o_GS1 – o_GS2 i sør. V reguleres med vendehammer for lastebil (L=12 m) og bredde på 6,2 m ved menighetskontoret (REL4). Sør for parkeringsplass P1 innsnevres bredden til 3,5 m.

Gang- og sykkelveg (GS)

Gang- og sykkelveg o_GS1 og o_GS2 reguleres i tråd med dagens situasjon. På o_GS2 er det tillat for kjøring med bårebil. Gang og sykkelvegen benyttes til båreprosesjon fra Birkeland kirke til Øvsttun gravplass.

Annen veggrunn (AVG)

o_AVG langs gang- og sykkelveg reguleres i tråd med dagens situasjon og eiendoms-grenser.

Parkering (P)

P1 er parkeringsplass med plass for inntil 9 biler inkludert 2 HC- parkeringsplasser. P2 er parkeringsplass for bårebil utenfor kirken og P3 er eksisterende parkeringsplasser tilhørende boligene i Hardangervegen 1-3, som grenser til planområdet i vest.

Blå/grønnstruktur (BG)

o_BG1 er ny grønnstruktur langs kirkemuren, som følge av at veg og fortau flyttes vestover. BG2 er grønnstruktur rundt parkeringsplass P1 og BG3 er eksisterende grønnstruktur i skråningen mot Nesttunelven.

Hensynssoner

Bevaring naturmiljø H560

Store bevaringsverdige trær som må tas spesielt hensyn til i byggefasen er regulert med H560_1. Hule eiker utenfor byggesone er regulert med hensynssone bevaring naturmiljø H560_2 med radius 10 m.

Bevaring kulturmiljø H570

REL1 – REL6 er regulert med hensynssone bevaring kulturmiljø.

Bestemmelsesområde

Bestemmelsesområde #1- Parkering og adkomst til REL6

Innenfor #1 i REL5 skal det opparbeides inntil to parkeringsplasser og gangadkomst til eksisterende bolig i REL6.

Bestemmelsesområde #2- Midlertidig bygge- og anleggsområde

Innenfor #2 i REL 6 kan areal tas midlertidig i bruk i bygge- og anleggsfasen. Arealet skal ferdigstilles samtidig med samferdselsanlegget og er gyldig i inntil 10 år etter planens ikrafttredelse.

4.2 Plassering og utforming

Dagens situasjon satt opp mot planlagt situasjon.

Figur 37. Flyfoto av dagens situasjon opp mot illustrasjonsplan (Smedsvig).

Figur 38. Oversiktsillustrasjon som viser nye og eksisterende bygg.

Plassering og utforming av nybygg skal ivareta verdifulle landskapstrekk og bidra til et godt samspill med eksisterende bygningsmiljø.

Tilbyggene skal tilpasses eksisterende bygninger slik at det dannes et helhetlig anlegg og kulturmiljø med nytt kirketorg og bedre adkomstforhold, tilrettelagt for alle.

Eksisterende vegetasjon, karakteristiske landskapselementer og utomhuskvaliteter med blant annet kollen i sør-øst med store trær og det kurvede vegsystemet, skal ivaretas i størst mulig grad og videreføres inn i nytt prosjekt.

Kirkens eksisterende arkitektur, volum og silhuett skal fremstå lesbar og uten større inngrep. Ny menighetssal som tilbygg til kirken må derfor underordnes kirkebygningen og fremstå dempet fra atkomstsituasjonen og fra kirketorget.

Figur 39. eksisterende og planlagt ny bebyggelse. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

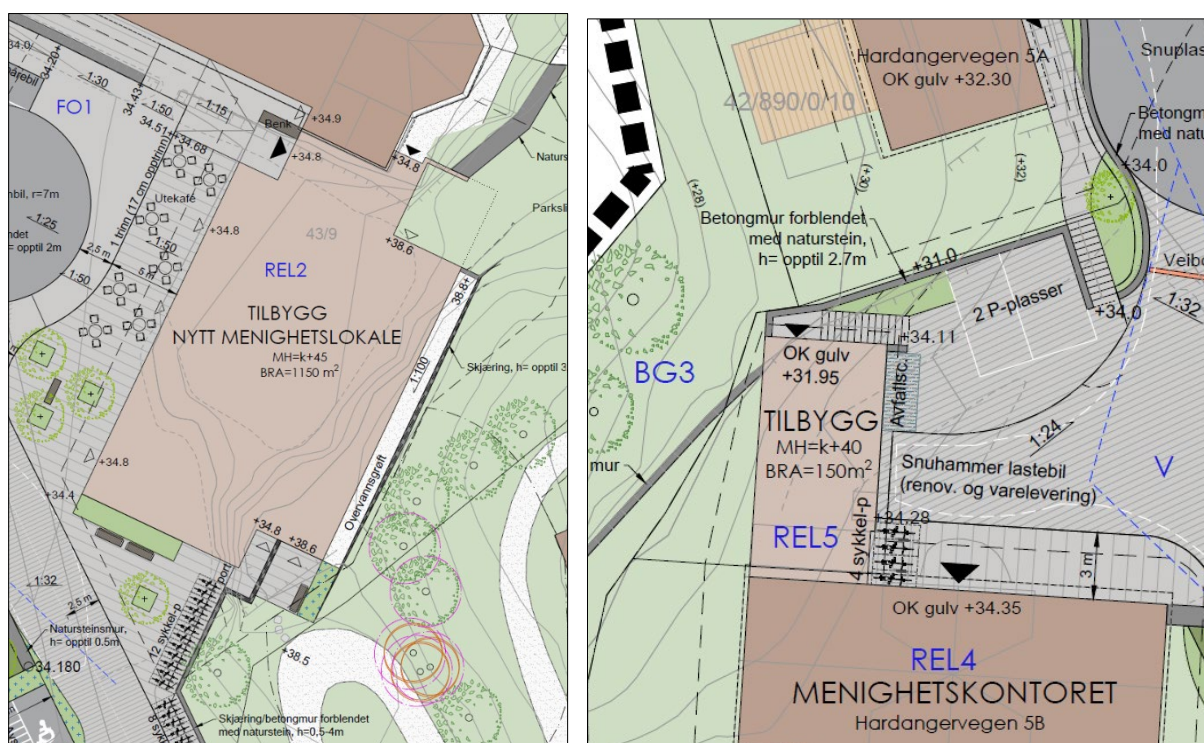
4.2.1 Byggehøyder, byggegrenser, utforming og grad av utnyttning

Byggeområder for eksisterende bygg som skal bevares (REL1 – Birkeland kirke, REL3 – Sveitserboligen, REL4 – Menighetskontoret og REL6 – bolig i Hardangervegen 5A), reguleres likt til eksisterende situasjon for utnyttelse og byggehøyde, men det tillates mindre fravik på 0,5 m for etterisolering og mindre tekniske oppbygg/installasjoner.

For REL2 og REL5 som åpner for tilbygg til henholdsvis kirken og menighetskontoret, framgår utnyttelsesgrad, maks. mønehøyde og byggegrenser av plankartet. Der byggegrenser ikke vises, er de sammenfallende med formålslinjen.

For REL2 er byggegrensen i vest satt slik at kirkens sørfasade i størst mulig grad bevares synlig. I nord er byggegrensen lagt inn mot fasadelivet til kirken og i øst er den lagt i bakkant av planlagt tilbygg for å minimere inngrep i kollen. I sør er byggegrensen 1,5 m fra privat veg V. Høyde og plassering på tilbygget er underordnet kirken.

For REL5 er byggegrensen satt stramt rundt planlagt tilbygg. Mot nabo i nord i Hardangervegen 5A er byggegrensen satt til 0,9-2,5 fra formålslinje og eiendomsgrense. Mot sør (fasadeliv til menighetskontoret) og øst (vendehammer i V) er byggegrensen sammenfallende med formålslinjen. Se figur under. Høyde og plassering på tilbygget er underordnet menighetskontoret og tilpasset nabohus i Hardangervegen 5A.

Figur 40. Utsnitt av illustrasjonsplan som viser byggegrense for tilbygg til kirken til venstre og byggegrense for tilbygg til menighetskontoret til høyre.

Byggegrenser for de bebygde eiendommene i REL1, REL3, REL4 og REL6 er satt ut ifra terreng og uteareal. Det tillates trapper, ramper, overbygd sykkelparkering, nettstasjon, samt murer og terrengbearbeiding utenfor byggegrense, men dette må ikke komme i konflikt med siktsoner for samferdselsanlegg.

Virkning og konsekvenser av tiltaket på omgivelsene er beskrevet i kapitlene under. Vedlagte snitt viser valgte byggehøyder opp mot omgivelsene.

4.2.2 Arkitektur, byform og estetikk

Bergen kommunes Arkitektur- og byformingsstrategi, Arkitektur+, skal i henhold til KPA 2018 §8 være premissgiver for planlegging og arkitektonisk utforming i Bergen.

Planforslaget er her vurdert opp mot prinsipper for arkitektonisk utforming i gjeldende Arkitektur- og byformingsstrategi.

Helhetlig utforming

Ny bebyggelse med uteområder og samferdselsanlegg planlegges som et helhetlig, tilgjengelig og samlende anlegg knyttet sammen rundt et kirketorg.

Prosjektet omfatter to nye bygningsvolum i form av tilbygg til Birkeland kirke og tilbygg til menighetskontoret som skal bygges ut av samme tiltakshaver. Øvrig bebyggelse skal bevares. Det er lagt særlig vekt på å sikre god tilpasning til eksisterende kulturmiljø og landskap, som understøtter kirkens rolle som landemerke og sikrer lesbarhet av kirkebyggets hovedvolum, historiske strukturer og romlige sammenhenger.

Estetisk opplevelse

Bebyggelsen innenfor **o_REL1** og **REL2** består av eksisterende kirke og planlagt tilbygg til kirken.

Kirken i REL1 skal bevares. Grensen mellom de to feltene ligger i fasadelivet til kirken.

Ved utforming av tilbygget til kirken, er det tatt utgangspunkt i sakristienes mønelinje, som ligger vinkelrett på kirkerommets mønelinje. Tilbygget er forbundet med et «mellombygg», som en forlengelse av sakristiet i sør, tilsvarende prinsippet ved utvidelsen av kirken i nord på 1960-tallet.

Figur 41. Bilde til venstre viser tilbygget til kirken i nord fra 1960-tallet. Bilde i midten og til høyre viser dagens sakristi mot sør, der det nye tilbygget er planlagt forbundet med et «mellombygg».

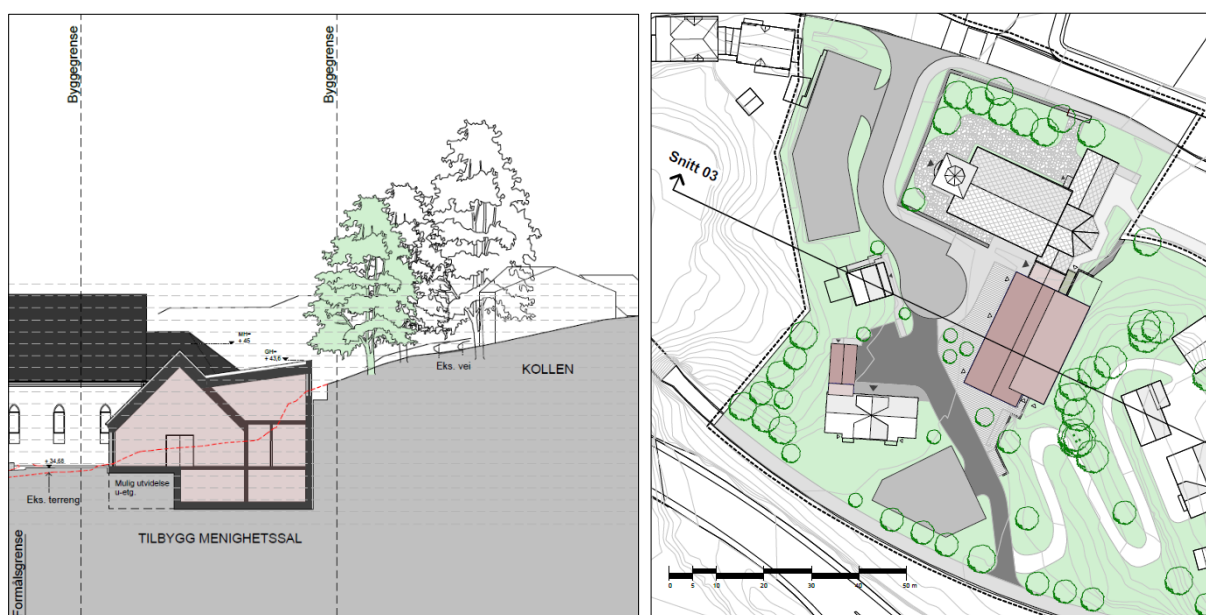

Figur 42. Planlagt tilbygg til kirken underordner seg kirken og tar opp igjen kirkens saltaksform med skifertak. Tilbygget er koplet til kirken med et "mellombygg" mot dagens sakristi. Fasaden mot kirkeplassen er åpen og inkluderende. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Tilbygget i REL 2 er planlagt i to etasjer samt underetasje under terreng. Bygningen er i størst mulig grad trukket tilbake mot øst, inntil tidligere utgravid areal og skjæring, slik at kirkeskipet fristilles med volum og fasade, samtidig som det tilrettelegges for utvendige arealer til kirketorg.

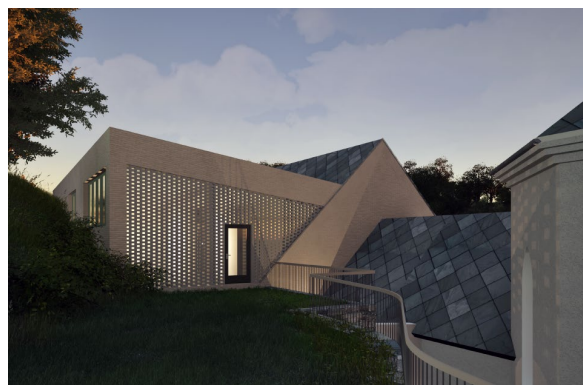
Ustrekningen på tilbygget er basert på behovet for antall sitteplasser i salen og slik at bygningen skala- og volummessig står i et balansert forhold til menighetskontoret og atkomstsituasjonen i sør.

Hovedvolumet er en enkel saltaksbygning, hvor kirkens takform er videreført i det nye prosjektet. Utformingen tilrettelegger for en generøs romhøyde i menighetssalen, og en mer dempet fasade mot kirken og torget.

Figur 43. Snitt som viser plasseringen av tilbygget til kirken inn i terrenget mot kollen i øst. (Elfrida Bull Bene.) Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Mot kollen i øst er det lagt til et volum som hekker seg på saltaksformen og legger seg mot en «hylle» i terrenget (nåværende gangtråkk). Volumet knyttes til kollen og henter inn dagslys til arealer i bakkant av menighetssalen.

Figur 44. Figurene viser volumet som hekker seg på saltaksformen mot øst. Bildet til venstre viser situasjon mot sør og bildet til høyre mot nord. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Figur 45. Illustrasjonen viser tilbygg til kirken, sett fra sør. Eksisterende menighetskontor ligger til venstre i bildet. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Det er tilstrebet en tilnærming til kirkebygningen som bygger på tilpasning og videreføring av eksisterende elementer for å unngå markante brudd og kontraster. Samtidig skal kirken fremstå i en klar og sluttet form, med typologiske og tidstypiske trekk bevart. Overganger mellom eksisterende kirke og nybygg skal derfor fremstå tydelig og avklart.

Det eksisterende bygningsmiljøet har stor tidsdybde i bebyggelsen og variasjon i bygnings-typer og utforming. Ved en forenkling av virkemidler i nybygg og videreføring av referanser fra eksisterende bygningsmiljø, er målet å utvikle et helhetlig anlegg tilpasset eksisterende omgivelser og terreng.

Tilbygget til kirken skal gis en utforming av høy arkitektonisk kvalitet og et estetisk uttrykk som er tilpasset kirkebygningen.

Hovedvolumet med saltaksform, har skifertak lagt i samme diagonalmønster som på kirken, for et helhetlig materialuttrykk. Det er foreslått tegl som hovedmateriale i fasader, som står godt til både menighetskontoret og kirkebygningen. Samtidig kan teglens egenskaper og kvaliteter utnyttes for å gi spill i fasaden, ved blant annet integrert detaljering, relieff og utforming av lysinnslipp.

Med hensyn til kirken, er tilbygget planlagt i et dempet og forenklet uttrykk mot atkomstsituasjonen i sør. En markering av «trekantgavlen» i form av struktur i teglfasaden, tar opp i seg format fra menighetskontoret og kan tilføre lysinnslipp inn i menighetssalen. Mot kirketorget har tilbyggets vestfasade en åpen og inviterende fasade som synliggjør aktivitet.

Den eksisterende kirkebygningen har en tydelig struktur i fasadeuttrykket.

En enkel og lesbar rytme videreføres i tilbygget, for et balansert forhold mellom tilpasning og nytt preg. Markerte veggelementer og halvsøyler som del av murverket, danner et fast mønster i vest-fasaden. Gesims og åpninger i fasaden trappes i flere trinn. Utformingen har både referanser til kirkebygningens detaljering og forsterker strukturen med halvsøylemotivet.

Inntrukne vindus- og dørfelt gir dybde til fasaden og legger også til rette for energiløsninger integrert i arkitekturen. Det kan tilføres friere elementer mellom halvsøylene – både for å skape et spill i fasaden og for å imøtekomme behov for skjerming.

Nytt tilbygg i REL2 er planlagt med utnyttingsgrad på 1150 m² BRA og maks mønehøyde er kote + 45. BRA tar høyde for underetasje (med unntak av mellombygget mot kirken) og overbygde areal, som tak over sykkelstativ etc.

Figur 46. Mot kirketorget har tilbyggets vestfasade en åpen og inviterende fasade som synliggjør aktivitet. Det er foreslått skifertak lagt i samme diagonalmønster som på kirken, for et helhetlig materialuttrykk. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Figur 47. Framfor menighetssalen kan det møbleres med bord og stoler. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Bebyggelsen innenfor **o_REL4** og **REL5** består av eksisterende menighetskontor og planlagt tilbygg. Grensen mellom de to feltene ligger i fasaden til menighetskontoret. Tilbygget er foreslått som en ny «fløy» plassert vinkelrett på hovedvolumet i overgangen til bratt terrengfall mot Nesttunelven.

Plasseringen er vurdert med en intensjon om å opprettholde husets hovedform og arkitektur i størst mulig grad. Samtidig skal lokaliseringen legge til rette for et mer sammenhengende uterom og samlende kirketun som del av et variert bygningsmiljø.

Tilbygget er en saltaksbygning i to etasjer (hovedetasje + underetasje) som knyttes til hovedhuset med et «mellombygg» med tilnærmet flatt tak for å minimere inngrep i eksisterende tak. Tilbyggets hovedvolum har en enkel utforming med møneretning nord-sør slik at nybygget fremstår dempet fra kirketorget. Saltaksløsningen gir god romhøyde i arealer tiltenkt et felles møterom/pauserom. Terrengfall gir mulighet for en underetasje – blant annet til nødvendige garderobefasiliteter for ansatte.

Tilbygget er foreslått bygget opp med sokkel forblendet av tørrmurt naturstein. Materialiteten referer til eksisterende steinmurer og tilpasses terrengfallet og slik at høydevirkninger dempes. Det er foreslått tegl som hovedmateriale over natursteinsokkelen for å knytte materialbruken sammen med tilbygget til kirken.

Tilbygget har et enkelt fasadeuttrykk med en åpen og inviterende fasade mot kirketorget. Fasaden mot huset i Hardangervegen 5A er planlagt som en tett fasade som skjærer mot innsyn til nabo og med det gjentagende trekantmotiv i gavlen som skalerende virkemiddel.

I eksisterende menighetskontor er det tilført enkelte nye vinduer for å oppnå bedre dagslysforhold til arbeidsplassene. Vinduene er symmetrisk plassert, og har samme format og utforming som nåværende vinduer.

Nytt tilbygg i REL5 er planlagt med utnyttingsgrad på 150 m² BRA og maks mønehøyde er kote + 40. BRA tar høyde for underetasje, overbygde areal og parkeringsplasser.

Figur 48. Eksisterende menighetskontor (REL4) med nytt tilbygg i REL5. Illustrasjon: Elfrida Bull Bene.

Figur 49. Illustrasjon som viser tilbygg til menighetskontoret sett fra gang- og sykkelveg (sørvest). Illustrasjon: Elfrida Bull Bene. (Skifte ut illustrasjonen, oppdatert fasade).

Samspill mellom by og natur

Planforslaget legger i stor grad opp til å bevare eksisterende vegetasjon med store trær innenfor kollen med sveitervillaen i REL3, beplantning rundt parkeringsområde i BG2 og skåningen mot Nesttunelven i BG3. BG1 er ny grønnstruktur i forkant av dagens kirkemur, som vil fremheve den gamle natursteinsmuren. Ny bebyggelse planlegges i hovedsak på eksisterende grå areal.

Bymiljø med egenart

Birkeland kirke og menighetskontoret har vært premissgivende for utformingen av tilbyggene. Det er lagt stor vekt på å underordne seg kirkens utforming og volum, samt å binde sammen de nye tilbyggene i utforming og materialbruk. Ny bebyggelse planlegges i hovedsak på nåværende grå arealer, slik at karakteristiske landskapselementer, eksisterende vegetasjon og utomhuskvaliteter ivaretas i størst mulig grad.

Vitalt byliv på bakkeplan

Det går en viktig gangakse gjennom planområdet fra Hardangervegen i nord til gang- og sykkelvegen i sør, men i dag er trafikk- og parkeringsforholdene i området noe uryddig. Et viktig premiss i planarbeidet har vært å rydde opp i trafikk- og parkeringssituasjonen og sikre en trygg gangforbindelse, samtidig som en legger til rette for nødvendige tilbygg som ivaretar Birkeland sokn sitt behov. Planforslaget legger til rette for ordnede snuforhold og redusert bilparkering, som prioriterer myke trafikanter. Ny bebyggelse omkranser og åpner seg mot et sentralt kirketorg og stimulerer til aktiv bruk av det nye byrommet. Dette vil gi en ny opplevelseskvalitet for fotgjengere.

Endringsdyktig by

Eksisterende bygning i Hardangervegen 5A i REL6 og sveitervillaen i REL3, reguleres til forsamlingslokale for religionsutøvelse. Disse eiendommene benyttes i dag til boligformål og galleri, men kan omdisponeres til funksjoner for forsamlingslokale for religionsutøvelse i en framtidig situasjon. Arealformålet for nevnte eiendommer er også en videreføring av gjeldende reguleringsformål - Offentlig formål – kirke/grav- og urnelund.

Sosialt bærekraftige nabolag

Planforslaget legger ikke opp til ny boligbebyggelse, men vil øke attraktiviteten som møtested for Birkeland sokn og tilføre Nesttun bydelssenter et nytt byrom. Bygningene skal samlet romme flere funksjoner og tilby ulike aktiviteter og arrangementer for alle aldersgrupper og funksjonsnivå. Universell utforming er derfor et spesielt fokusområde.

Lav energi- og ressursbruk

Det legges til grunn at alle eksisterende bygninger skal bevares. De nye tilbyggene har kompakte løsninger i plan og volum, både for å minimere fotavtrykket og for å oppnå gode og arealeffektive planløsninger. For nye bygg skal valg av bygningsdeler og materialer baseres på gode miljøløsninger, kvalitet og holdbarhet. Det skal legges vekt på bruk av robuste materialer med lang levetid, egnet for framtidige reparasjoner og endringer.

Tilbyggene er foreslått med tegl som hovedmateriale i fasader, som kombinerer robusthet og varighet med mulighet for ombruk.

Omfang av glassfelt i fasader skal balanseres opp mot dagslyskrav, energiregnskap og behov for skjerming. Det er tilstrebet energiløsninger som er integrert i arkitekturen, blant annet ved inntrukne vinduer i tilbygg.

Solenergiløsninger kan vurderes på egnede takflater i tilbygg. På saltaksflaten mot vest over menighetssalen, skal det ikke monteres solcellepaneler. Utforming av solcellepaneler på tak skal fremstå skånsomt i omgivelsene og være innarbeidet både med hensyn til en god visuell framtoning og for best mulig energieffekt.

Det er planlagt å få lagt inn bergvarme både til dagens kirke og til nybygg.

4.3 Bolig og bokvalitet

Planforslaget regulerer ikke for boligformål, men eksisterende bygg på gnr/bnr 42/890//10 i REL6, har status som bolig i dag, og kan fortsatt benyttes som bolig etter at planen er vedtatt. Det vises til Kap. 4.5 Virkning og konsekvenser for naboer.

4.4 Uteoppholdsareal

Det er ikke krav til uteoppholdsareal etter KPA 2018 for REL-områder, men det planlegges et sentralt kirketorg som knytter sammen kirken og menighetssalen med menighetskontoret.

Framfor det nye menighetslokalet er det planlagt et uteareal som kan møbleres og beplantes. Utearealet vil være i direkte tilknytning til menighetssalen og inngangspartiet og vil kunne benyttes til kirkekaffe og i sammenheng med ulike arrangementer. Dette området har et stort behov for en oppgradering. Utbyggingen vil gi hele området et stort løft, både for de som skal gå gjennom området, og for alle som vil ønske å oppholde seg der, med gode møteplasser. Inngangen til tilbygget er planlagt i mellombygget som kopler seg på kirken. For å tydeliggjøre inngangen og tilrettelegge for universell tilgjengelighet foreslås det å fjerne del av eksisterende kirkemur her.

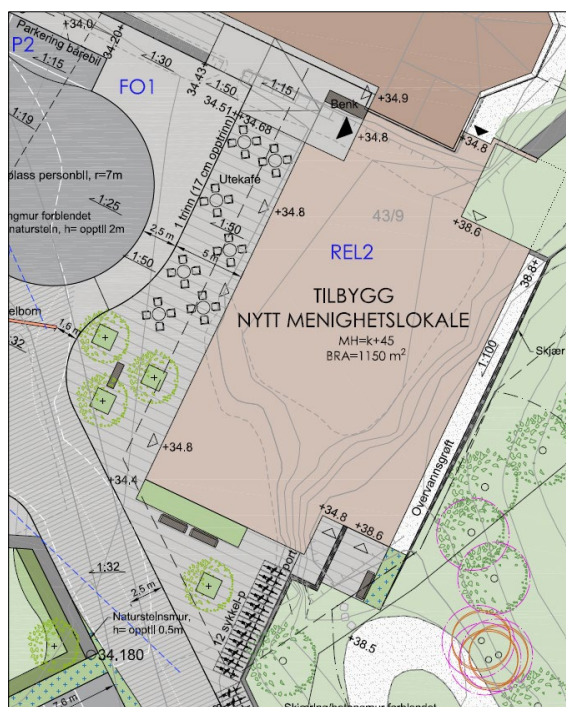
Gjennomgang/tilkomst for gående og syklende mellom Hardangervegen og gang- og sykkelvegen på Gamle Vossebanen, er ivarettatt med fortau i forkant av utearealet.

Figur 50. Fugleperspektiv sett fra nordøst. Det nye kirketorget ligger sentralt plassert mellom eksisterende og nye bygg.

Figur 51. Bildene viser dagens kirkemur med beplantning framfor og åpning i muren for inngang til kirken. I planforslaget foreslås det å fjerne deler av muren for å åpne opp mot inngangen til den nye menighetssalen.

Figur 52. Illustrasjonen viser uteareal med møblering og beplantning framfor menighetssalen. For å legge til rette for en åpen og tilgjengelig adkomst for alle, er eksisterende kirkemur ved inngangen til menighetssalen foreslått fjernet.

4.5 Virkning og konsekvenser for naboer

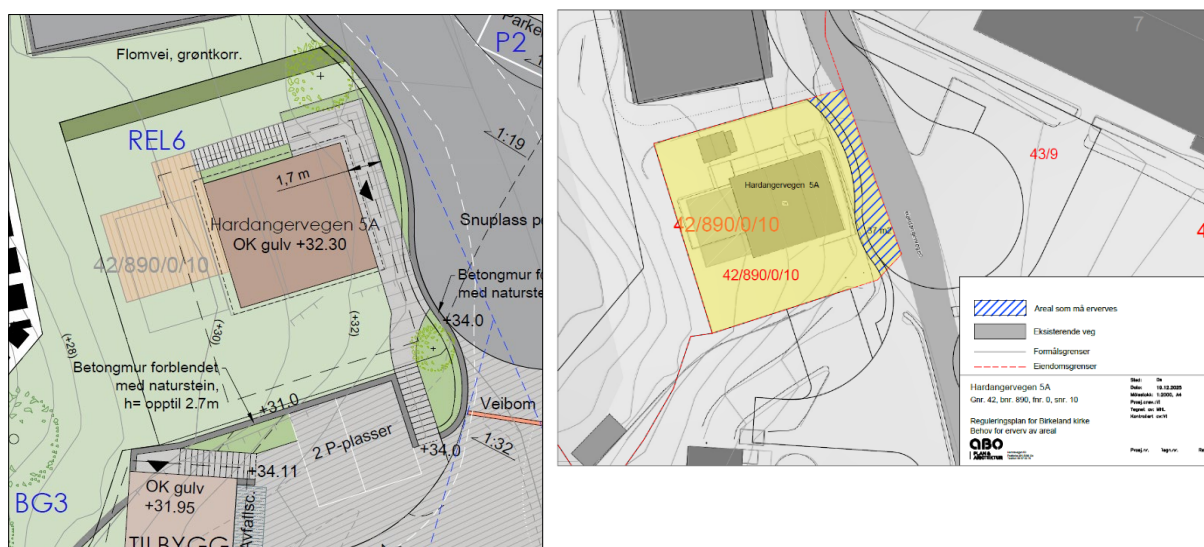
Visuell virkning for naboer fremgår av vedlagte illustrasjoner og snitt.

Hardangervegen 5A

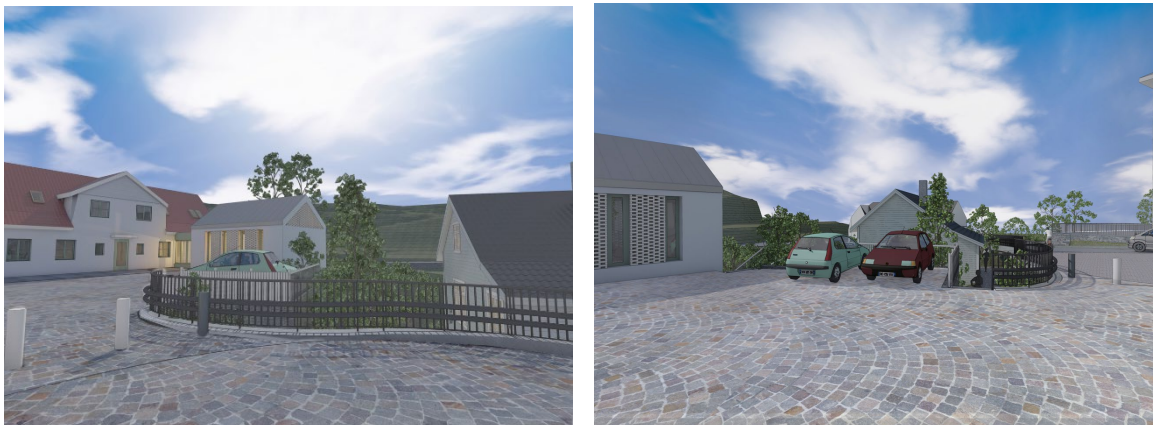
Bolig i Hardangervegen 5A reguleres til arealformål *Forsamlingslokale for religionsutøvelse, REL6*. Dette er en videreføring av arealformålet kirke, grav- og urnelund i gjeldende reguleringsplan fra 1996. Eiendommen reguleres med bygg som skal bevares og med utnyttelse og byggehøyder som i dagens situasjon. Det tillates mindre fravik for mindre tekniske oppbygg/installasjoner og isolering, samt utbedringer og tilpasninger som harmonerer med den eksisterende bygningen og bevarer det karakteristiske uttrykket i utforming og materialbruk. Det er et ønske at denne eiendommen på sikt skal kunne bli en del av kirkens bygninger rundt Birkeland kirke. Bergen kirkelige fellesråd har i dialog med eier tilbudt innløsning av eiendommen til markedspris. Nåværende eier kjøpte eiendommen i 2018.

For å kunne realisere veg med snusløyfe i KV2, som er et viktig grep i planforslaget, er det behov for å erverve et areal på 37 m² fra Hardangervegen 5A (gnr/bnr 42/890/0/10) til gnr/bnr 43/9 (Birkeland Sokn). Dette arealet benyttes i dag til to parkeringsplasser langs kommunal veg, jf. foto i fig. 55. Som erstatning foreslås det at Hardangervegen 5A får rettighet til inntil to parkeringsplasser og gangadkomst til boligen på gnr/bnr 43/9 i REL5. Denne rettigheten er sikret i plankart og reguleringsbestemmelser som bestemmelsesområde #1. Erverv av areal vil være privatrettslig.

Veg med snusløyfe KV2 foreslås hevet i forhold til dagens veg, for å kunne oppnå universell adkomst til kirken, menighetssalen og menighetskontoret. Dette medfører behov for å heve dagens mur mot Hardangervegen 5A. Nye murer skal utformes som betongmur forblendet med naturstein. I utformingen av vegen mot Hv. 5A, har en etterstrebet å finne løsninger som vil minimere ulempen for nabo. I foreslått løsning vil inngangssone til boligen bli litt romsligere enn i dag, jf. fig. 56. Når prosjektet er gjennomført vil området få et løft som vurderes som positivt også for Hv. 5A. Illustrasjoner i figurene under viser virkningen for Hv 5A.

Figur 53 Illustrasjon til venstre viser plassering av 2 nye parkeringsplasser for Hardangervegen 5a. Tegningen til høyre viser areal som må erverves fra Hv. 5A for å kunne realisere veg med snusløyfe KV2 i planforslaget.

Figur 54. Illustrasjoner viser del av snusløyfen (t.v.) og nytt areal til parkering for Hv.5A (t.h.).

Figur 55. Foto som viser dagens situasjon ved inngangen til Hv. 5A med mur og gjerde mot vegen.

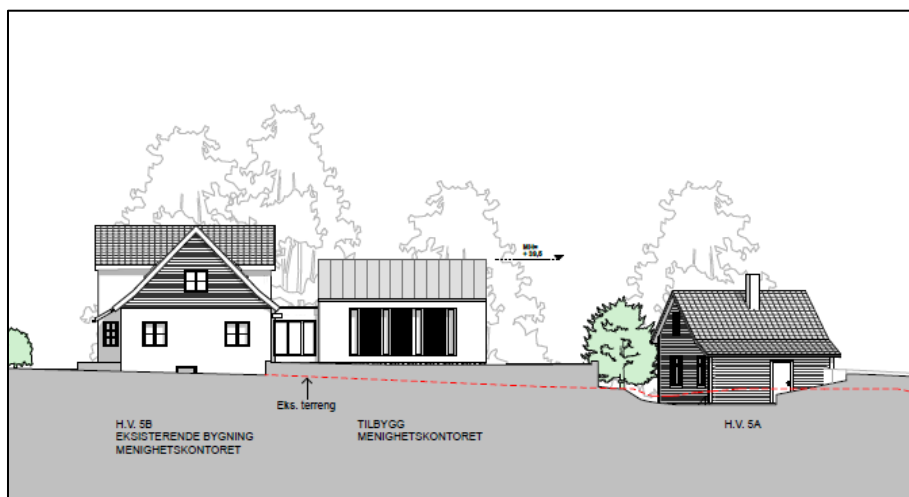

Figur 56. Illustrasjoner som viser planforslagets løsning med større inngangssone til Hv. 5A og forhøyet mur mot snusløyfen.

Foreslått tilbygg til menighetskontoret kommer tett på eiendommen til Hardangevegn 5A og blir liggende høyere enn boligen, jf. kap.4.2.1 om byggegrense. I eiendomsgrensen må det etableres en mur med høyde opptil 2,7 m. Denne skal utføres som betongmur forblendet med naturstein. I utformingen av tilbygget er det lagt vekt på at tilbygget skal ha en skala som harmonerer med både menighetskontoret og boligen og å minimere innsyn. Fasaden mot nord er derfor smal og uten vindu.

Figur 57. Illustrasjonen viser at tilbygget til menighetskontoret er tilpasset i volum til Hv 5A.

Figur 58. Menighetskontoret med tilbygg - fasade mot øst. Hv. 5A til høyre.

Hardangervegen 5A har i dag sin uteplass på vestsiden av boligen, jf. figuren under. Vedlagte sol-skyggestudie viser at tilbygget til menighetskontoret ikke vil påvirke solforholdene på denne uteplassen, men at arealet på sørsiden av boligen vil få noe mer skygge på noen tidspunkt. Tilbygget vil ikke påvirke solforhold på ettermiddag og kveld. Det vises til vedlagte sol-skyggeillustrasjoner.

Figur 59. Hv. 5A har uteplass på vestsiden og nordvestsiden av boligen.

Hardangervegen 1-3

Del av Hardangervegen 1-3 sin eiendom, gnr/bnr 42/890 inngår i planen som veg, parkering, annen veggrunn - grøntareal og grønnstruktur. Planforslaget viderefører i hovedsak gjeldende reguleringsplan for Hardangervegen 1, 3 og 5a fra 2007, planid. 4601_5120305, men vegbredden er økt med 0,5 fra 5 til 5,5 m av hensyn til bedre fremkommelighet.

Reguleringsplanen fra 2007 er ikke gjennomført når det gjelder flytting av vegen vestover. Dette vil bli et rekkefølgekrav i det nye planforslaget.

Parkeringsplassen som er bygd, har en større bredde enn den regulererte. For å etablere ny adkomstveg KV2 med fortau og grønnstruktur BG1, må parkeringsplassen strammes opp iht. gjeldende og ny plan. Parkeringsplassen vil da ha en bredde på 11,2 m som tilfredsstillere kravet til ensidig parkering.

Figur 60. Bilde til venstre viser gjeldende reguleringsplan for Hardangervegen 1, 3 og 5a fra 2007, planid. 4601_5120305. Til høyre vises planforslaget. Det er kun foreslått mindre justering av vegbredden.

Figur 61. Dagens parkeringsplass for Hardangervegen 1-3.

4.6 Universell utforming

Kirken og det nye menighetslokalet

Slik det er i dag er det stor høydeforskjell fra vegarealet opp mot planlagt tilbygg til kirken. For å oppnå universell utforming, er det behov for å heve nivået på veg/snusløyfe og mur mot Hardangervegen 5a. Det nye fortauet som planlegges fra kryss med fylkesvegen til det nye menighetslokalet vil ha maks. stigning på 1:15 og være tilgjengelig for alle. Arealet mellom parkering og kirke og tilbygg vil også bli universelt utformet. Ved hovedinngangen til kirken er det i dag en trerampe koplet til steintrappen for trinnfri tilkomst. I illustrasjonsplanen er det vist en lengre rampe langs fasaden på sørsiden av våpenhuset til inngangen.

Det nye menighetslokalet vil bli universelt tilgjengelig.

Menighetskontoret m/tilbygg

Menighetskontoret har i dag trapp og rampe til inngangsdør. Kontoret vil bli universelt tilgjengelig. I planforslaget vil terrenget bli hevet, slik at det ikke lenger er behov for trapp og rampe for å oppnå universell tilkomst.

4.7 Levekår og folkehelse

Etter KPA §7 skal byutviklingen bidra til å fremme god folkehelse, og til reduksjon av sosiale forskjeller. Tilrettelegging av felles møteplasser og aktivitetsareal er viktig for inkludering og skal prioriteres.

I Bergen kommunes folkehelseoversikten fra 2019, er Bergen delt inn i 51 levekårssoner. Planområdet ligger innenfor levekårssone Nesttun, som er registrert med litt over medianinntekt, lav andel personer med grunnskole som høyeste utdanning og lav andel som har vært utsatt for kriminalitet. Området scorer høyere enn gjennomsnittet på levekårsindikatorer som trivsel i og tillitt til nabolaget.

Nesttun har en høyere andel barn mellom 6-15 som ikke deltar i organisert aktivitet; 14,3%, mot snittet i Bergen er 10%. Andel arbeidsledige mellom 19-29 år er lavere enn gjennomsnittet, mens andel uføre mellom 18-44 er høyere; 3,4 % mot snittet i Bergen på 2,7%.

I kirkens verdi- og måldokument 2025- 2026 (Den Norske Kirke, Bergen kirkelige fellesråd) er kirken opptatt av å være til stede for alle, med aktiviteter for alle aldre. Ett av punktene i handlingsdelen er å *være synlige og tilgjengelige i by- og lokalsamfunn*. Sædalen kirke, som ble innviet i november 2024, har siden åpningen vært et viktig møtested med lav terskel for lokalbefolkningen, for mennesker i alle aldre. Tilbygget til Birkeland kirke vil få noe av den samme funksjonen. Samfunnsutfordringer som klimakrise, økonomi, ensomhet, eldrebølge og utenforskap er tema som er viktige, og det skal jobbes mer med inkludering.

Planforslaget tilrettelegger for at Birkeland menighet kan flytte menighetshuset til det nye tilbygget som vil bidra til økt aktivitet i området. Etablering av kirketorget med gode kvaliteter og begrenset kjøring, vil tilføre Nesttun et nytt byrom som vil komme hele nabolaget til gode.

4.8 Mobilitet og samferdsel

4.8.1 Overordnede mål for trafiksikkerhet og mobilitet

Det er utarbeidet en mobilitetsplan med trafikkanalyse datert 22.04.2025 som del av planarbeidet.

I Statens vegvesens database vegkart.no er det registrert flere trafikkulykker på FV 5196 Hardangervegen de siste 10 årene, men det er ikke registrert ulykker på den kommunale vegen gjennom planområdet.

Den kommunale vegen benyttes som skoleveg til Midtun skole, i tillegg til snarvegen som går over gravplassen. Hastigheten og trafikkmengden i planområdet er lav, men i dagens situasjon er det en del foreldre ved skole som kjører inn den kommunale vegen og setter av barna på den innerste parkeringsplassen mot gang- og sykkelvegen. Det er også åpent for mye uorganisert parkering i området rundt kirken. Planen legger opp til å begrense slik kjøring og parkering ved å etablere en snusløyfe for personbil ved det nye menighetslokalet og stenge vegen sørover med bom. Vendehammer for lastebil vil da ligge innenfor bommen og snuing vil skje under kontrollerte forhold. Parkering er da avgrenset til noen få plasser på et avstengt og definert område i sør, som må organiseres av Bergen kirkelige fellesråd. Øvrig parkering må skje på offentlige parkeringsplasser/-anlegg i Nesttun-området. Med dette grepet prioriteres myke trafikanter i planområdet og løsningen gir en betydelig forbedring av trafiksikkerhet sammenlignet med dagens situasjon.

Planen legger til grunn at dagens kommunale veg KV31830 reguleres som privat veg. Dette er valgt i dialog og etter anbefaling fra Bymiljøetaten, pga. begrenset areal for å tilfredsstille krav til offentlig veg. Forutsetningen fra Bymiljøetaten for en slik løsning, er at myke trafikanter sikres trygg gjennomgang på veger og fortau gjennom planområdet fra FV 5196 Hardangervegen til gang- og sykkelvegen på gamle Vossebanetraséen i sør, og at Bergen kirkelige fellesråd plikter å holde forbindelsen åpen gjennom alle årstider. Dette er ivaretatt i planforslaget.

4.8.2 Gange

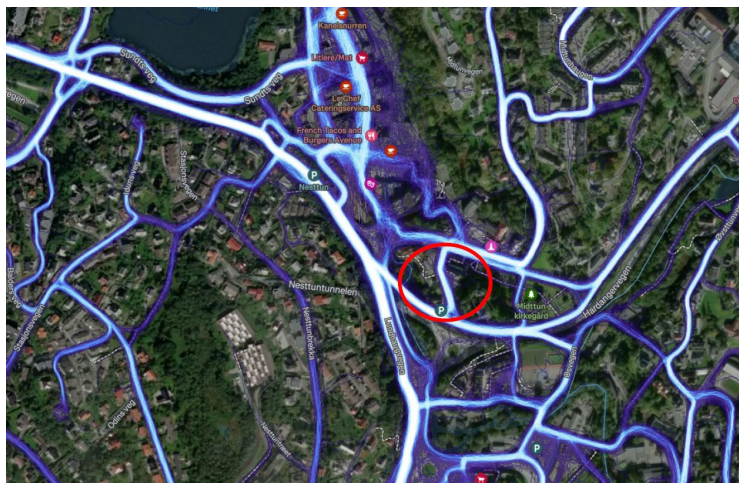
Som det fremgår av kartet under fra Strava, er det en del gangaktivitet på den kommunale vegen gjennom planområdet og på gang- og sykkelvegen på Gamle Vossebanetraséen i sør. Disse vegene er skoleveg til Midtun skole. I dag er det kun fortau langs vestsiden av kirke-muren. På resten av strekket går fotgjengerne i vegen.

I området rundt planområdet er det generelt trygge og gode gang- og sykkelforbindelser mot både Nesttun og Skjold, og videre mot Bergen sentrum. Skolebarna fra Midtunhaugen og Midtunvegen benytter i større grad snarveg over gravplassen og gang- og sykkelvegen, og barna fra Hop/Nesttunbrekka benytter gang- og sykkelvegen på Gamle Vossebanetraséen.

Det er to gangforbindelser til bybanestoppet på Nesttun via underganger på henholdsvis nord- og sørsiden av rundkjøringen vest for planområdet. Gangvegen på sørsiden av rundkjøringen er det tryggeste og beste alternativet, ettersom den eliminerer behovet for kryssing av bilveg. I tillegg har denne traséen minst stigning, noe som gjør den mer tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne, barnevogner og syklist. Det går også en gangveg ved det gamle herredshuset og ned til Amfi Nesttun.

Den nye snusløfen er det viktigste tiltaket for å bedre dagens trafiksikkerhet i området. Den vil fjerne dagens mulighet for fremmedparkering i området og vil bedre regulere trafikken som genereres av foreldre som kjører barna til Midtun skole, da disse kan snu på en oversiktlig måte i snusløfen.

I planforslaget legges det bedre til rette for gående både ved å etablere et nytt fortau fram til snusløyfen, og å stenge vegen videre med bom. Dette vil bedre fremkommelighet og tryggere ferdsel for myke trafikanter, noe som gjør det enklere og mer attraktivt å velge gåing eller sykling som transportalternativ. Dette gir høy måloppnåing på nullvekstmålet og Bergen kommunes gå- og sykkelstrategi.

Figur 62. Gangaktivitet Strava. Lys farge (høy aktivitet), mørkere farge (lavere aktivitet).

4.8.3 Sykkel

Planforslaget omfatter deler av eksisterende gang- og sykkelveg på Gamle Vossebanetraséen. Gang- og sykkelvegen vil være tilgjengelig via det interne vegsystemet i planforslaget. Lavere antall parkeringsplasser ved kirken kan føre til at flere velger gange/sykkel og kollektiv til kirken og menighetslokalet.

Illustrasjonsplanen viser 32 sykkelparkeringsplasser fordelt rundt i planområdet.

4.8.4 Kollektivtilbud

Avstand til kollektivholdeplass i Hardangervegen til/fra Birkeland kirke er ca. 50-70 meter. Linje 16E (Nesttun-Helldalsåsen- Øyjorden), 70 (Nesttun- Øvsttun- Nesttun) og 71 stopper her. Linje 16E har svært høy frekvens med avganger. Bybanestoppet ved Nesttun senter ligger i gangavstand på ca. 250 meter via fortau og undergang.

Lokalisering av kollektivholdeplasser og frekvens med avganger er avgjørende for å definere om et område har god kollektivdekning eller ikke. Iht. til PROSAM-rapport 218 Reisevaner i Oslo-området, er et svært godt kollektivtilbud definert ved at det er minst fire avganger i timen og mindre enn én kilometer til nærmeste holdeplass. Gjennomsnittlig antall avganger per time for linje 16E er regnet til 4,02 avganger per time i ukedagene, noe som gir svært god kollektivdekning. Området ligger også kun ca. 250 m fra bybanestoppet ved Nesttun sentrum.

4.8.5 Renovasjon, beredskap og varelevering

Tilkomst og snumulighet for lastebil (L=12 m) for renovasjon, varelevering og beredskap er ivarettatt innenfor veg KV2 og V. Tilgang til bom organiseres med Bergen kirkelige fellesråd. Renovasjonspunkt er planlagt utenfor tilbygget til menighetskontoret i REL5. Renovasjon håndteres som bedriftsavfall. Oppstillingsplass for brann og redningsbil vil være ved snusløyfe eller vendehammer og er avklart med Bergen brannvesen.

4.8.6 Veg/fortau og parkering

Veg og fortau

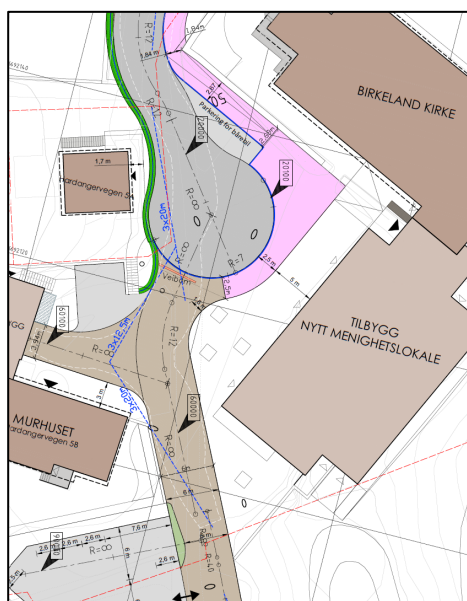
Planforslaget legger til rette for å stanse hoveddelen av trafikken inn i området i en snusløyfe for personbil i enden av KV2. Hastigheten planlegges med 30 km/t. Dette er en løsning som både er trafikksikker, ivaretar fremkommelighet og fjerner utfordringen med fremmedparkering som preger området i dag.

Vegen frem til snusløyfen foreslås med bredde 5,5 m for å ha god kapasitet for tovegs-trafikk. I forhold til dagens situasjon, flyttes vegen ca. 3 m mot vest for å for å oppnå tilfredsstillende sikt i krysset med fylkesvegen og for å få plass til å føre fortauet rundt søndre hjørne på kirkemuren. Det reguleres nå for gjennomgående fortau på i hovedsak 2,5 m rundt kirkemuren og frem til snusløyfen, med noen smalere parti. Denne sideforskyvingen av vegen samsvarer med gjeldene regulering. I overgangen mellom snusløyfen i KV2 og veg V videre sørover, planlegges det å sette opp en vegbom. Med dette grepet, vil dagens kjøring av skolebarn med rygging helt inn i området bli eliminert. Det legges opp til et trygt system for av- og påstigning ved kirken.

Av plasshensyn, utformes krysset som stor avkjørsel med linjeføring for avkjørsel. I dagens situasjon er vertikalkurvaturen i krysset mot FV 5196 Hardangervegen for bratt. Det foreslås å senke vegen i krysset, men heve nivået ved snusløyfen, for å oppnå tilfredsstillende stigningsforhold for universell tilgjengelighet mot inngangene til det nye menighetshuset og kirken. For å oppnå dette vil vegen ha maks. 7% stigning for en lengde på ca. 13 meter. I området ved snusløyfen heves nivået ca. 1 m. Det medfører behov for å etablere/heve støttemuren mot vest og Hardangervegen 5A – se også beskrivelse i kapittel 4.5 for konsekvenser for nabo. Se ellers vedlagte vegtegninger for detaljer.

De nye parkeringsplassene er tenkt plassert innenfor vegbommen med nøkler/portåpner som kirken, Galleri Oker og Hardangervegen 5A vil ha tilgang til.

Vendehammer for lastebil er også plassert innenfor vegbommen ved menighetskontoret. Dette vil gjelde ved eventuell varelevering og avfallshenting fra menighetsbygget. Det er ventet liten frekvens av store kjøretøy og menighetskontoret vil organisere dette.

Figur 63. Vegtegning som viser snusløyfe for personbil, parkering for bårebil, vegbom og snuhammer for lastebil.

Sør for snusløyfen reguleres veg for blandet trafikk av harde og myke trafikanter. Dette vurderes som trafikksikkert da det er lav hastighet og begrenset trafikkmengde pga. regulering med bom. Kjørebanebredden er 6,2 m der vegen brukes som vendehammer for lange kjøretøy. Sør for vendehammeren er vegbredde på adkomstveg til Galleri Oker 3,5 m.

Ved snusløyfen er det satt av en parkeringsplass for bårebil. Ved begravelse på Øvsttun kirkegård med seremoni i Birkeland kirke, kan bårebil kjøre på veg innenfor bommen og på gang- og sykkelvegen på traséen til gamle Vossebanen, slik som i dag.

Parkering for bil

Planområdet er definert som byfortettingssone BY i kommuneplanens arealdel. Krav til parkeringsplasser for bil og sykkel etter KPA 2018 følger av tabellen under.

Virksomhet	Beregnings- grunnlag	Byfortettingssone BY	
		Sykkel	Bil
Kontor	1000 m ² bra	12	6
Verksted	1000 m ² bra	2	3
Forsamlingslokale	10 sitteplasser	2	3

Figur 64. Parkeringskrav i KPA.

Minimum 10 % av parkeringsplassene skal være utformet og reservert for bevegelseshemmede.

I planområdet er følgende virksomhetsbenevnelser i parkeringsnormen benyttet for virksomheten i planområdet:

- Menighetskontor - kontor
- Galleri Oker - verksted
- Tilbygg Birkeland kirke/ Menighetshus - forsamlingslokale

Antall parkeringsplasser beregnet iht. KPA 2018

Virksomhet	m ² BRA / sitteplasser	Sykkel	Bil
Menighetskontoret + tilbygg	370+139=509 m ²	6	3
Galleri Oker	(2x167 m ²)	1	1
Tilbygg kirken	140 sitteplasser	28	42
SUM		35	46

Figur 65. Krav til parkeringsplasser iht. KPA.

I tillegg til beregnet antall plasser som følger av nye tiltak, har Birkeland kirke 300 sitteplasser og eksisterende hus i Hardangervegen 5A parkerer to biler innenfor egen eiendom langs den kommunale vegen, som vil bli berørt av etablering av snusløyfe.

Det vil ikke være mulig å legge til rette for antall parkeringsplasser for bil iht. kravet i KPA 2018 innenfor planområdet. En forutsetning for å kunne etablere tilbygg til kirken og menighetskontoret, er at en kan legge til grunn at parkering i hovedsak skal skje i eksisterende parkeringsanlegg og parkeringsplasser i nærområdet og at det kun legges opp til et begrenset antall parkeringsplasser innenfor planområdet.

I området rundt Birkeland kirke fins det mange alternative parkeringsmuligheter. Besøkende til kirken som ikke har vansker med å gå, kan for eksempel parkere i parkeringsanlegg i

Parkering for sykkel

Beregningsgrunnlag for sykkelparkering for forsamlingslokale, legger til grunn antall sitteplasser i tilbygget, og inkluderer ikke sitteplasser i kirken, da det gjerne vil være samme person som er i kirken som også er til f.eks. kirkekaffe etterpå.

Reguleringsbestemmelsene har krav om 32 sykkelparkeringsplasser med låsemulighet innenfor planområdet. Halvparten av plassene skal ha takoverbygg. Illustrasjonsplanen er retningsgivende for plassering. Den viser sykkelparkering fordelt på ulike steder.

4.9 Vannforsyning og avløp

Det vises til VA-rammeplan fra Haugen VVA datert 27.11.2025 Versjon 02 og til uttale fra Bergen Vann datert 10.12.2025 for utfyllende beskrivelse av løsninger.

Vannforsyning:

Området er planlagt tilknyttet offentlig vann (Ø150 mm, duktilt støpejern) i Hardangervegen. Det skal tilrettelegges for forbruksvann/slokkevann, hydrant og kum med brannventil. Slokkevannsuttak er avklart med Bergen Brannvesen.

Håndtering av spillvann:

Området er planlagt tilknyttet offentlig spillvann (Ø200 mm, betong) i Hardangervegen, via private spillvannsledninger.

Kommunal overtakelse:

Vannledning frem til slukkevannsuttak skal opparbeides etter plan- og bygningslovens § 18-1 2. ledd og VA-norm i Bergen kommune, og overtas av Bergen Vann.

For at nytt slokkevannsuttak kan bli kommunalt, har Bergen Vann stilt krav om at det ved detaljprosjektering skal dokumenteres at eksisterende, privat vannledning med sid 661565 tilfredsstiller dagens krav (at den er tett og trykkprøvd).

4.10 Blågrønne verdier

Planforslaget ivaretar og viderefører de blågrønne-strukturene i KPA 2018. Dette omfatter ny grønnsstruktur langs med kirkemuren og tilkomstvegen, samt eksisterende grønnsstruktur som ligger mellom Hardangervegen 5a og parkeringsplassen til sameiet og videre ned mot Nesttunelven. Disse arealene er regulert som BG1 og BG3 i planforslaget. Videre er det regulert blågrønnsstruktur BG2 rundt parkeringsplassen i sør. I dette feltet skal det etableres regnbed.

I tillegg til de regulerte områdene til grønnsstruktur, skal større trær innenfor planområdet bevares så langt det er mulig. Disse er i hovedsak lokalisert innenfor REL3 – kollen med sveitervillaen. Dette området skal bevares som det er – se også beskrivelse i 4.9.1 og 4.9.2.

BG1

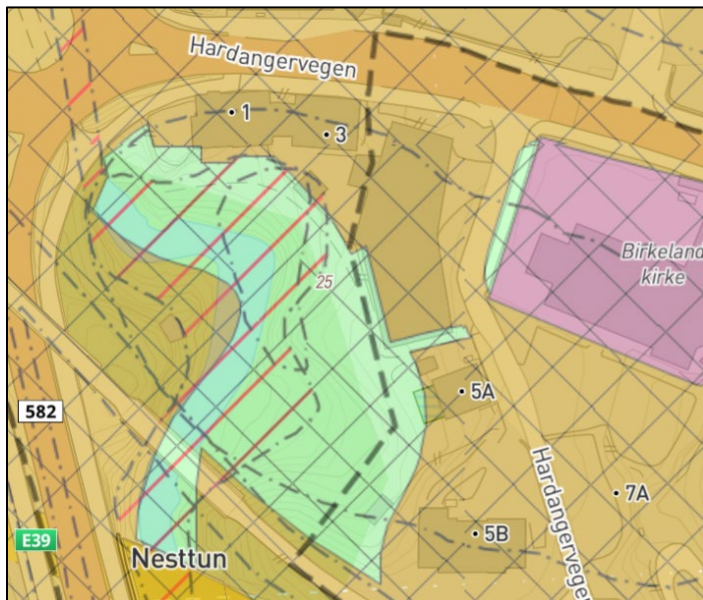
BG1 skal opparbeides og forvaltes som grønn rabattsone med vegetasjon. Beplantning skal bidra til økt biologisk mangfold gjennom å gi mat, skjul og leveområder for pollinerende insekter, fugl og annet dyreliv, samt ha helårs landskapsmessig kvalitet med variasjon i struktur og blomstring gjennom året. Arter oppført på Fremmedartslista med høy eller svært høy risiko skal ikke benyttes.

BG2

BG2 skal videreføres og opparbeides som grønn buffer mellom gang- og sykkelveg og parkeringsareal, med vegetasjon som gir tydelig visuell og fysisk avgrensning mot trafikkareal. Beplantning og terrengutforming skal bidra til trafikkskjerming, opplevelseskvalitet langs gang- og sykkelveg og til å gi økologiske funksjoner som mat, skjul og leveområder for pollinerende insekter, fugl og annet dyreliv. Grønn struktur kan inngå som del av lokal overvannshåndtering der dette er i samsvar med godkjent VA-rammeplan. Arter oppført på Fremmedartslista med høy eller svært høy risiko skal ikke benyttes.

BG3

BG3 skal fungere som overgang mellom parkpreget uteområde og naturpreget elvekant. Terrenginngrep i BG3 skal begrenses til et minimum, og eksisterende terrengformer skal i hovedsak bevares. Det tillates kun terrenginngrep som er nødvendige av hensyn til flomvei, erosjonssikring, sikker ferdsel eller stabilitet. Det kan etableres enkel tilrettelegging for allmenn ferdsel til fots, men området skal ikke universelt utformes. Tiltak for ferdsel skal underordnes landskapets karakter og naturhensyn. Dagens vegetasjon videreføres. Arter oppført på Fremmedartslista med høy eller svært høy risiko skal ikke benyttes.

Figur 67. Blågrønn struktur (KPA 2018)

4.10.1 Rekreasjon og friluftsliv

Planforslaget vil bedre tilgjengeligheten og opplevelsen for myke trafikanter som går gjennom området til/fra Gamle Vossebanetraséen, som er registrert som viktig turområde for gående og syklende. Vegetasjonsbeltet langs Nesttunelven og kollen med de store trærne ved sveitserboligen blir bevart som i dag.

4.10.2 Jordressurser

Ingen jordressurser blir påvirket av planforslaget.

4.10.3 Naturmangfold og miljøkonsekvenser

Arborist har kartlagt trær i planområdet i forbindelse med planarbeidet. Kartleggingen omfatter alle større trær i kollen sørøst for kirken. I plankartet ligger trærne hovedsakelig innenfor REL3, men også litt innenfor REL2. Det er registrert flere hule eiker innenfor

planområdet, men i forbindelse med stormen Amy høsten 2025 rotveltet to eiketrær, hvorav én hul eik. Det står nå igjen 6 hule eiker (tre nr. 22a, 22b, 22c, 49, 50a og 50b i rapporten).

Tre av de hule eikene berøres ikke av planlagte tiltak og er markert med hensynssone bevaring naturmiljø H560_2 (nr. 49, 50a og 50b) og regulert med «Eksisterende tre som skal bevares». Trærne skal sikres mot indirekte påvirkning (som jordpakking eller lagring av masser) i samsvar med rapportene fra Vestlandsarboristen – Bratseth sist datert 21.10.2025 og 08.12.2025 vurdering av påvirkningssone.

Bevaringsverdige trær som skal bevares med tiltak er regulert med H560_1 og markert med «Eksisterende tre som skal bevares». Dette gjelder eikene (nr. 22a-c) en stor Alm (nr. 23) og en stor bøk (nr. 24). Alle anbefalte sikringstiltak og pleiekrav i rapportene fra Vestlandsarboristen skal følges strengt gjennom hele anleggsperioden. Dette inkluderer krav til randsone, beskyttelse av rotsone og eventuell beskjæring. Dersom trær som er regulert til bevaring likevel går tapt eller blir påført uopprettelig skade som følge av byggetiltaket, utløses krav om erstatningsplanting:

- Hvert tapte tre skal erstattes med nytt tre.
- Erstatningstrærne skal plantes innenfor planområdet og ha en størrelse/kvalitet som sikrer god etablering.

Arborist Bratseth hos Vestlandsarboristen har avdekket røttene til disse trærne med airspade-metode og foretatt beskjæring som forberedende tiltak for planlagt anleggsarbeid. Det vises til vedlagte rapport datert 11.12.2025.

Det er ett tre som kommer i konflikt med og vil bli fjernet som en følge av byggetiltaket (nr. 22 i rapporten datert 24.03.2025, rev. 21.10.2025). Dette gjelder et eiketre med mindre stammeomkrets og er ikke definert som hul eik.

Vurdering naturmangfoldsloven §§ 8-12

I tabellen under følger vurdering av planforslaget opp mot naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget <i>Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.</i> <i>Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.</i>	Planområdet er sjekket opp mot artsdata-banken. Følgende registreringer ble funnet: - Fiskemåke (VU) - Svartliste arter - Hule eiker - Nesttunvassdraget. Større trær i planområdet er kartlagt og vurdert av arborist, jf. rapport fra Vestlandsarboristen datert 24.03.2025, revidert 21.10.2025 og tilleggsnotat datert 11.12.2025. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig i forhold til omfanget av tiltaket.
§ 9 Føre-var-prinsippet <i>Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på</i>	Føre-var prinsippet gjelder bare når kunnskapsgrunnlaget er vurdert å ikke være tilstrekkelig.

<i>naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.</i>	
§ 10 Økosystemtilnærming <i>En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.</i>	Når det gjelder kartlagt eiketre som må fjernes for å kunne gjennomføre byggetiltaket, er det sårbarheten for dette treet spesifikt som er aktuell å vurdere, og ikke økosystemet som eiken inngår i.
§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver <i>Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.</i>	Avbøtende tiltak vil dekkes av tiltakshaver.
§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder <i>For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater</i>	Det vil benyttes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Til vurdering og beskjæring av røtter til større trær, er det benyttet arborist.

4.10.4 Terrenginngrep og massehåndtering

Nytt tilbygg til kirken er planlagt vinkelrett på hovedskipet, i forlengelsen på sakristiet. Store deler av bygget blir da liggende på eksisterende gruset areal benyttet til parkering, men det er også nødvendig å spreng seg litt inn i kollen i øst, se 3D-illustrasjon og snitt i figurene under. For at tilbygget skal flukte i gulvhøyde med kirken, som er viktig for universell tilgjengelighet, må terrenget også senkes en del. I tillegg er det nødvendig å legge til rette for underetasje. Dette innebærer at byggegropen for tilbygget til kirken gir masseoverskudd. Det er planlagt å heve nivået på veg m/snusløyfen og kirketunet mellom menighetssalen og menighetskontoret. Noe av masseoverskuddet fra byggegropen kan benyttes til dette formålet. Tilbygget til menighetskontoret blir liggende inn i terrenget med én etasje og underetasje som tar opp høydeforskjellen i terrenget. For dette tilbygget er det lagt til grunn massebalanse

I tabellene 1-3 under er et anslag på masser som må tas ut for byggegropen for tilbygget til kirken, samt et anslag på behov for masser til oppbygging av veger og torg.

Det er synlig fjellskjæring i området, og med bakgrunn i det har vi lagt til grunn at det er fjell som må tas ut og at dette kan benyttes lokalt til heving av veger og plasser.

Tabell 1 Masseoverskudd fra byggegrop for tilbygg til kirken

Tiltak	Volum (fast fjell) (m ³)	Volum inkl. 1,5 utvidelse (m ³)	Lastebilturer (lastekapasitet 9 m ³)
Tilbygg til kirken	3420	5130	570

Det planlegges å heve veger og plasser rundt kirketorget. Dersom vi legger til grunn at kvaliteten på eksisterende masser i vegoppbyggingen, kan benyttes videre, vil det være behov for å få tilført følgende masser:

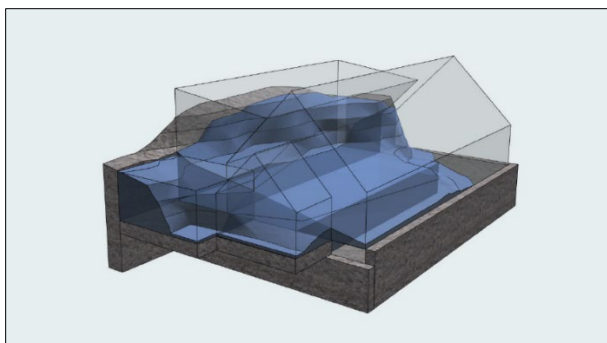
Tabell 2. Masseunderskudd for heving av veger og plasser

Tiltak	Volum (fast fjell) (m ³)	Volum inkl. 1,5 utvidelse (m ³)	Lastebilturer (lastekapasitet 9 m ³)
Veger og plasser	163	245	28

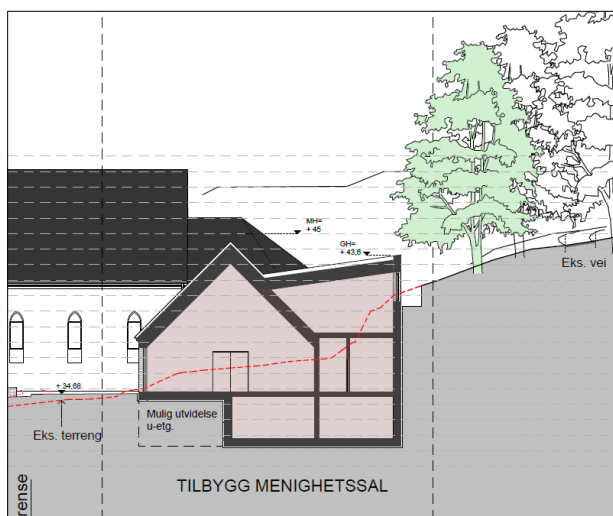
Tabell 3. Masseberegning totalt i prosjektet

Tiltak	Volum (fast fjell) (m ³)	Volum inkl. 1,5 utvidelse (m ³)	Lastebilturer (lastekapasitet 9 m ³)
Tilbygg til kirken	3420	5130	570
Veger og plasser	163	245	28
SUM	3583	5375	598

Av tabell 3 fremgår det at prosjektet har masseoverskudd totalt og at det er beregnet ca. 600 lastbillass med utkjøring av sprengstein. Overskuddsmasser skal transporteres med trafikk-sikker transport til godkjent mottak.

Figur 68. 3D-illustrasjon som viser behov for masseuttak for tilbygget til kirken.

Figur 69. Utsnitt fra terrengsnitt 02. Rød stiplet linje viser dagens terreng.

4.10.5 Overvannshåndtering

Overvann fra ny bebyggelse håndteres lokalt med fordrøyningsmagasin og infiltrasjon i regnbed. Flomveier er vist på vedlagt VA-rammeplankart.

- Det er tatt høyde for 40 % økning i nedbør (klimafaktor), og beregningene bruker data fra IVF-kurve for Bergen-Sædalen 2004-2024 med nedbørintensitet og gjentaksintervall på 25 år.
- Planområdet er delt i fire nedslagsfelt.
- For nedslagsfelt 1 og 2 ser vi at økt overvannsmengde kommer fra klimafaktoren som er lagt til.
- Økt overvannsmengde som følge av utbyggingen skjer i nedslagsfelt 3 og 4. Økningen for de to feltene er totalt beregnet til 25 l/s + klimafaktor.
- Det foreslås å etablere tre fordrøyningsmagasin som skal håndtere overvann fra de to tilbyggene og snusløyfen. Utløp fra fordrøyningsmagasin og -kummer ledes til drenerende masser i grunnen. Foreslått plassering på fordrøyningsmagasin og -kummer er vist på tegning nr. 001 «VA-rammeplan».
- I nedslagsfelt 4 foreslåes det å etablere regnbed langs tilkomstvei og ny parkeringsplass sør i planområdet. Regnbed er dimensjonert for 10 minutters regn, med returperiode på 25 år.
- Hardangervegen i nord og Nesttunelven i vest vil fungere som flomvei. Internt i planområdet vil overvann også i flomsituasjon følge avrenningslinjer i/på vegger, plasser, grøfter og hager til flomvei.

Det vises ellers til beskrivelse og tegninger i VA-rammeplanen.

4.11 Energi og klima

4.11.1 Energiløsninger og klimatiltak

Mobilitet

Planforslaget legger til grunn en betydelig redusert parkeringsdekning i forhold til dagens situasjon og KPA 2018. Dette begrunnes med planområdets sentrale beliggenhet nær Nesttun sentrum med kun 250 meter til bybanestopp, 50 -70 meter til bussholdeplass i Hardangervegen, nærhet til eksisterende parkeringsplasser og parkeringsanlegg i nærområdet, samt gode gang- og sykkelforbindelser.

Arealbruk

- Planforslaget legger i hovedsak opp til å bygge på område som i dag benyttes til parkering. Det er likevel behov for å gjør noe terrenginngrep i en eksisterende skjæring for å få plass til planlagt tilbygg til kirken.
- Masser fra inngrep i skjæring og utgraving/sprenging for underetasje til menighetshuset, vil bli benyttet lokalt til å heve terrenget i snusløyfen og på kirketunet mellom menighetshuset og menighetskontoret, dersom massene er egnet til slik fylling. Evt. overskuddsmasser vil bli fraktet til godkjent mottak.

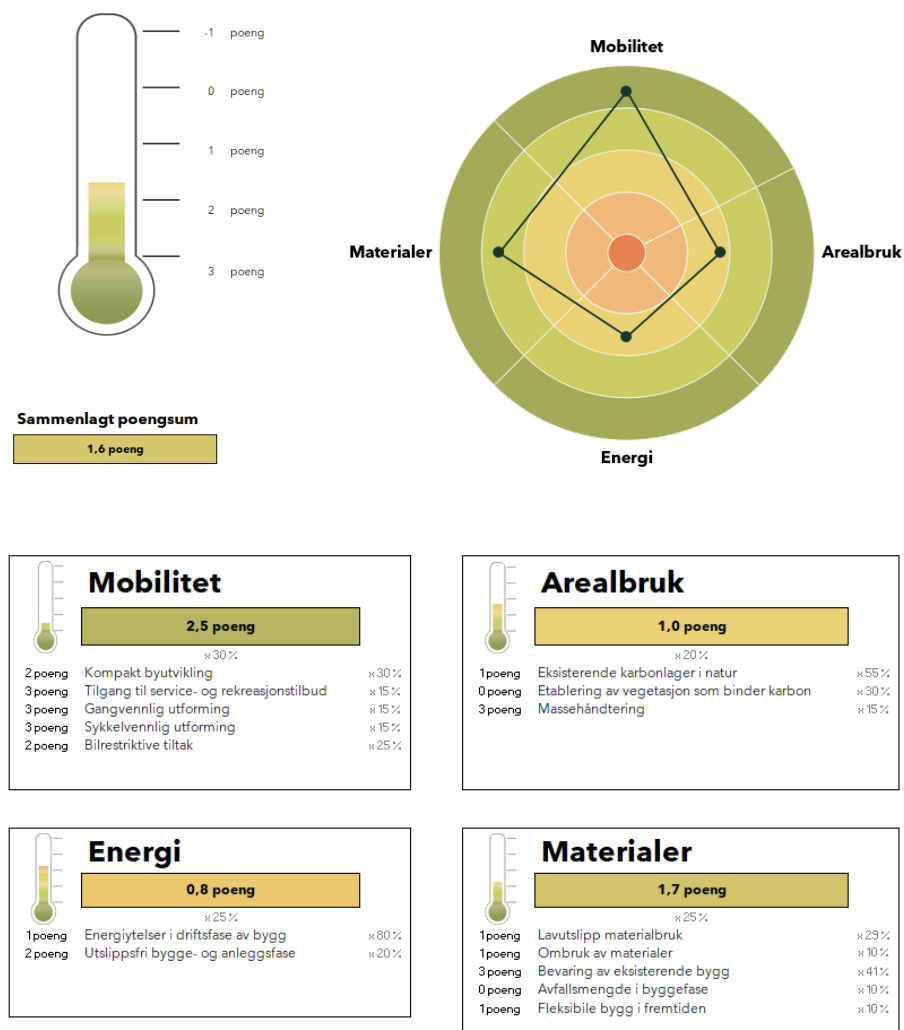
Materialer

- Planforslaget legger til grunn at alle eksisterende bygg skal bevares.
- Det skal benyttes bærekraftige materialer av høy kvalitet, med lang levetid, egnet for framtidige reparasjoner og endringer og mulighet for ombruk.

Energibruk

- Det skal benyttes energiløsninger med lavt energibehov, fornybar energi og energifleksibilitet.
- Solceller og bergvarme kan være aktuelle energiløsninger. Fossilfri byggeplass er også aktuelt.

Resultater

Figur 70 - Utsnitt av resultater fra mal for klimanorm for Birkeland kirke.

4.11.2 Klimagassberegninger

I denne saken er nytt m² BRA for bygg i REL2 og REL5 planlagt med 1150 + 150 = 1300 m² BRA. Etter KPA § 18.4. Totalt m² BRA er like over 1000 m², men dette inkluderer også utvendig parkeringsplass og sykkelstativ, som ikke gjelder bygg. Til 1. gangs behandling er det ikke utarbeidet klimagassberegning.

4.12 Kulturmiljø

Hensynssone H570_1, #7 Historisk senter Nesttun i KPA 2018 omfatter hele planområdet for Birkeland kirke. Innenfor dette området skal bebyggelsens egenart og særpregede kulturmiljø sikres og opprettholdes. Eksisterende bebyggelse skal være premissgivende for byggehøyder, volum og bebyggelsesstruktur ved nye tiltak.

Det er utarbeidet kulturminnedokumentasjon som følger planforslaget, og Byantikvaren skal gi en vurdering av tiltakets konsekvenser med hensyn til kulturmiljøet.

Tilpasning til kulturmiljøet har vært blant de viktigste temaer i planprosessen.

Hensynet til Birkeland kirke har vært premissgivende for planens hovedgrep og detaljer.

Følgende tiltak er innarbeidet spesielt for å ivareta kulturmiljøverdiene i og rundt

planområdet:

- Hensynssone kulturmiljø med bestemmelse er lagt for alle byggeområdene i planen.
- Nye tilbygg skal underordne og tilpasse seg eksisterende bygninger i volum, skala og plassering.
- Tilbyggene skal utformes slik at Birkeland kirke fortsatt fremstår som det mest sentrale elementet i kulturmiljøet.
- Byggegrenser og mønehøyde på nybygg er bevisst plassert for å minimere terrenginngrep og ivareta størst mulig del av fasaden til Birkeland kirke.
- Krav til saltaksform og skifertak som for kirken.
- Krav til materialer og fargebruk.

Det vises til bestemmelsene.

Kulturmiljøplanen for Bergen – «Identitet med særpreg» - består av tre deler hvor del 1 er en overordnet strategi. Strategidelen har fem hovedmål med tilhørende strategiske delmål. Under følger en vurdering av planforslaget opp mot hovedmålene:

Hovedmål i strategidelen:	Løsning i planforslaget
I Bergen skal vern av kulturminneverdier sikre kvalitet, identitet og særpreg i byutviklingen.	Det ligger kulturminner både innenfor og i tilknytning til planområdet. Bebyggelsen er tilpasset disse miljøene ved valg av takform, farge- og materialbruk, gatestruktur og volumer. Det er gitt hensynssoner for kulturmiljø som skal bevares.
I Bergen skal kulturminneverdier ivaretas og forvaltes gjennom ansvarlig og klimavennlig bruk, gjenbruk og transformasjon.	Eksisterende bygg i planområdet skal bevares. Nye bygg skal tilpasse seg og underordne seg Birkeland kirke og andre bevaringsverdige bygg i planområdet.
I Bergen kommune skal forvaltning av kulturminner baseres på kunnskap og forståelse.	I planarbeidet er det utarbeidet kulturminne-dokumentasjon. Her er kulturminner og kulturmiljø beskrevet og planforslaget vurdert opp mot kulturminneverdiene i området. Planforslaget er derfor vurdert å være basert på kunnskap om og forståelse av området med hensyn til kulturminneverdier.
Bryggens universelle verdier som verdensarv og middelalderbyen som helhet, skal sikres.	Ikke aktuelt i denne saken.
I Bergen skal innsatsen styrkes for å verne om og sikre vår kulturarv.	Hensynssoner og bestemmelser er brukt i planen for å sikre kulturminner og kulturmiljø. Planforslaget vil bidra til å heve kvaliteten på området rundt Birkeland kirke og legge til rette for et nytt byrom – i et kirketorg. Gjennom å legge tilrette for behovene til dagens og fremtidens bruk, sikrer en også med det at kulturarven brukes og ivaretas.

Planforslaget legger særlig vekt på følgende delmål under hovedmål 1:

- Bruke kulturminnenes egenverdi, og deres kulturhistoriske sammenheng, som en attraktiv ressurs i stedsutviklingen.
- Ivareta viktige strukturer som veg, eiendom- og tomtestrukturer og forholdet mellom hus og hage.
- Ivareta eksisterende bygninger og bygningsmiljø i fortetningsområder og la typologi, form og materialitet i det eksisterende være førende for nye tiltak.
- Videreføre overordnet karakter, sammenheng og struktur og la ny bebyggelse harmonere med omgivelsene.
- La karakteristisk og stedegen materialbruk, skala, form og struktur være førende ved tiltak og områdeutvikling.

Det vises til kulturminnedokumentasjonen datert 02.02.2026 som følger planforslaget samt redegjørelse under kapittel 4.2 Plassering og utforming.

4.13 Barn og unges interesser

Utbyggingen påvirker i svært liten grad arealer avsatt til eller registrert brukt av barn og unge. Birkeland menighet har et stort og aktivt arbeid for barne og unge. Dagens lokaler i/ved kirken er imidlertid lite egnet for arbeidet. Utbyggingen vil gi nye og utvidete muligheter for både det eksisterende arbeidet og nye muligheter, både inne og ute.

Samtidig vil utbyggingen øke tryggheten for myke trafikanter, som i dette området blant annet består av mange skolebarn.

Utbyggingen har ingen negative konsekvenser for barn og unge.

4.14 Sosial infrastruktur

4.14.1 Skole og barnehage

Tiltaket medfører ikke etablering av nye boenheter eller annen aktivitet som utløser behov for nytt areal for skole eller barnehage.

Midtun skole ligger ca. 150 meter fra Birkeland kirke. Skolebarn som kommer fra Nesttun, Midtunvegen og Midtunhaugen krysser enten kirkegården eller går langs vegen ved kirken og menighetskontoret for å komme til skolen. Mange barn blir også kjørt inn den kommunale vegen, Hardangervegen, og satt av like ved gang- og sykkelvegen. I dag fremstår situasjonen til tider kaotisk med en blanding av myke trafikanter og kjørende. Planforslaget legger til rette for en opprydning i trafikk- og parkeringssituasjonen, som vil bedre forholdet for skolebarna.

4.14.2 Annen sosial infrastruktur

Flytting av menighetshuset fra Øvsttun til Birkeland vil medføre større aktivitet i kirkens tilbygg. Det planlegges ikke nye kontorplasser, men utvidelse av menighetskontoret med nytt møterom vil bedre kontorfasilitetene i eksisterende bygg.

4.15 Risiko og sårbarhet

Vedlagt planforslaget følger ROS-analyse datert 24.03.2026.

Gjennom fareidentifisering i sjekklisten er det identifisert 2 uønskede hendelser. Registrerte hendelser er vurdert opp mot akseptkriterier og plassert i risikomatrise. Ved gjennomføring

av de foreslåtte avbøtende tiltakene i analysen vil risiko- og sårbarhetsforholdene være på et akseptabelt nivå.

Uønsket hendelse	Tiltak	Oppfølging
Radon	Radon må forebygges ved bygging av forsamlingslokale/utvidelse av kirken iht. gjeldende teknisk forskrift.	Prosjektering/ Byggesak
Støy fra vei og anleggsarbeid	Sikre bestemmelser om at T-1442 skal gjelde for anleggsperioden og grenseverdier for støy gitt i T-1442/2021 kapittel 6 for bygge- og anleggsstøy i utgangspunktet skal tilfredsstilles.	Regulerings bestemmelser Byggesak

Bestemmelse om anleggsstøy er sikret i reguleringsbestemmelsene.

4.15.1 Klimatilpasning

Det vises til kap. 4.10.5 Overvannshåndtering. Det er tatt høyde for 40 % økning i nedbør (klimafaktor) ved beregning av overvann.

4.16 Juridiske og økonomiske konsekvenser for kommunen

Planforslaget medfører ikke økonomiske konsekvenser for kommunen. Veggen foreslås nedklassifisert fra kommunal veg til privat veg. Bergen kirkelige fellesråd vil være tiltakshaver for gjennomføringen av planforslaget.

VA-rammeplanen forutsetter at det monteres ny hydrant for uttak av slokkevann til planlagt bebyggelse. Ny DN150mm SJK vannledning (inkl. ny vannkum og hydrant) fra pkt. A/B til ny hydrant foreslås overtatt til offentlig drift og vedlikehold. Ledning er vist med gul skravur på tegning nr. 001_A fra Haugen VVA. Det forutsettes at eksisterende strekk mellom pkt. A og B kan overtas til kommunal drift og vedlikehold. Dokumentasjon på dette fremskaffes i detaljprosjekteringsfasen, jf. uttale fra Bergen Vann datert 10.12.2025.

Det vises ellers til behov for arealinngrep på eiendom gnr/bnr 42/890/0/10- Hardangervegen 5a, beskrevet i kapittel 4.5 *Virkning og konsekvenser for nabo*.

Planforslaget forutsetter at Bergen kirkelige fellesråd vedlikeholder og drifter allmenn gangadkomst gjennom planområdet.

4.17 Rekkefølgebestemmelser

4.17.1 Før igangsettingstillatelse i felt REL2 og REL5.

Ved søknad om igangsettingstillatelse skal følgende sendes inn:

- Plan for bygge- og anleggsfasen, jf. 2.9.1 og 2.10.1.
- Marksikringsplan, jf. 2.9.2.

4.17.2 Før bebyggelse tas i bruk i felt REL2 og REL5

- Samferdselsanlegg KV2, V, FO1 og P1 – P2, skal være ferdig opparbeidet i samsvar med godkjent utomhusplan og tekniske planer.
- Blågrønne løsninger for overvannshåndtering skal være ferdig opparbeidet i samsvar med godkjent utomhusplan og tekniske planer.
- Samtlige uteområder skal være ferdig opparbeidet og møblert i henhold til godkjent utomhusplan. Dersom ferdigstilling skjer utenom plantesesong, kan utførelse av gjenstående gartnerarbeid utsettes til plantesesong. Arbeidet skal ferdigstilles før ferdigattest.

4.18 Oversikt over arealformål

4.18.1 Grad av utnytting

Utnyttelsesgrad angitt i m² BRA for nybygg i felt REL2 og REL5 fremgår av plankart. For REL 2 er BRA=920 m² og for REL 6 er BRA=100 m².

4.18.2 Arealformål

Arealtabell under gjelder for plankart datert 18.06.2026.

Arealformål	
§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg	Areal (m²)
1164 - Forsamlingslokale for tro- og livsyntøvelse (REL2)	1501,4
1164 - Forsamlingslokale for tro- og livsyntøvelse (REL3)	4353,8
1164 - Forsamlingslokale for tro- og livsyntøvelse (REL4)	512,4
1164 - Forsamlingslokale for tro- og livsyntøvelse (REL5)	182,1
1164 - Forsamlingslokale for tro- og livsyntøvelse (REL6)	257,0
1164 - Forsamlingslokale for tro- og livsyntøvelse (REL1)	1449,9
Sum areal denne kategori:	8256,6
§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	Areal (m²)
2010 - Veg	372,2
2011 - Kjøreveg (2)	1106,4
2012 - Fortau (3)	399,5
2015 - Gang- og sykkelveg (2)	352,8
2019 - Annen veggrunn, grøntareal (6)	583,0
2073 - Kollektivholdeplass	9,1
2080 - Parkering (3)	737,1
Sum areal denne kategori:	3560,0
§12-5. Nr. 3 - Grønnstruktur	Areal (m²)
3002 - Blågrønnstruktur (BG1)	68,3
3002 - Blågrønnstruktur (BG2)	154,5
3002 - Blågrønnstruktur (BG3)	284,2
Sum areal denne kategori:	507,0
Totalt alle kategorier: 12323,6	